

*Z kamenného
věku*

Herbert George Wells

SLAVNÍ AUTOŘI LITERATUR SVĚTOVÝCH.

Z KAMENNÉHO VĚKU

SLAVNÍ AUTOŘI LITERATUR
SVĚTOVÝCH.

HERBERT GEORGE WELLS

eknizky.sk

V PRAZE NAKLADATEL JOS. R. VILÍMEK. 1910

Z kamenného věku by Herbert George Wells is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License, except where otherwise noted.

Obsah

I.	1
<i>UGH-LOMI A UYA.</i>	
II.	15
<i>JESKYNNÍ MEDVĚD.</i>	
III.	25
<i>PRVNÍ JEZDEC.</i>	
IV.	35
<i>UYA, LEV.</i>	
V.	43
<i>BOJ VE LVÍM HOUSTI.</i>	

I.

UGH-LOMI A UYA.

Tento příběh je z dob, k nimž nesahá paměť lidská, před počátkem dějin, z dob, kdy bylo možno přejiti suchou nohou z Francie (jak ji nyní nazýváme) do Anglie, a kdy široká a zdlouhavá Temže protékala svými bažinami, aby se spojila s otcem Rýnem, plynoucím rozlehlým a plochým krajem, který je za našich dnů pod vodou, a ježž nyní známe pode jménem Severního moře. V tomto vzdáleném věku nebylo ještě údolí, které se nyní vine po úpatí Downů: jižní část Surrey byla horským pásmem, jehož prostřední stráně byly porostlé jedlemi a po většín část roku byly pod sněhovým čepcem. Jádro jejich vrcholů tvoří nynější Leith Hill a Hindhead. Na nižších úbočích pohoří, pod travnatými pláněmi, kde se pásli divocí koně, byly lesy tisů, jedlých kaštanů a jilmů, houštiny a temná místa skrývala medvěda grizzlyho a hyénu; šedé opice šplhaly ve větvích. A ještě níže, mezi hvozdy, bařinami a travnatými pláněmi podél Weye odehrálo se toto malé drama, jež mám vyprávěti.

Bylo to před padesáti tisíci lety — padesáti tisíci lety — je-li výpočet geologů správný.

A za oněch dnů bylo jaro právě tak rozkošné, jako nyní a uvádělo krev stejnou měrou v proud. Odpolední obloha byla modrá; ohromná bílá oblaka plula po ní a jihovýchodní vítr vanul jako jemné laskání. Právě přibývší vlaštovky poletovaly s místa na místo. Břehy řek pestřily se pryskyřníkem, na slatinách skvěla se řericha a zářil ibisek, kdekoli řady třtiny prostíraly své mečovité listy. K severu stěhovali se hrochové, lesklé černé nestvůry, a nemotorně dovádějíce, ubírali se těžkopádně a potácivě tím vším, v tupém rozjaření a posedlí jedinou jasnou myšlenkou, aby zakalili řeku blátem.

Po řece a v dohledu hrochů šplíchalo se množství hnědožlutých stvořeníček ve vodě. Nebylo strachu, nebylo soupeřství a nepřátelství mezi nimi a hrochy. Když velká tělesa s praskotem přicházela rákosím a rozrážela

2 Z kamenného věku

vodní hladinu v stříbřitou tříšť, tato mláďata křičela a poskakovala radostí. To bylo nejjistějším znamením jara. Volala „Bolů! Báya! Bolů!“

Byly to děti lidského kmene, z jehož ležení na pahorku v záhybu řeky vznášel se kouř. Byla to mláďata divokých očí, zcuchaných vlasů, širokonosých, šibalských tváří, porostlá (jak to vidáme podnes u některých dětí) jemným chmýřím. Byla úzká v bedrech a měla dlouhé ruce. A jejich uši neměly lalůčku a vybíhaly do malých hrotů, zvláštnost to, jež se dosud ve vzácných případech zachovala. Nahatá, živá malá cikáňata, čilá jak opice, neúnavně štěbetající, ač poněkud chudá na slova.

Starší odděloval od přívalu hrochů vršek pahrbku. Lidským tábořištěm byl udupaný prostor mezi svadlými, hnědými snětmi královské kapradě, mezi níž rozvíjely se berly, letošního vzrůstu k světlu a teplu. Oheň planul z čoudivé kupy zuhelnatěných látek, světle šedivých a černých, doplňovaných starými ženami čas od času hnědým listím. Většina mužů spala — odpočívali v sedě, čelem mezi koleny. Dnešního jitra ulovili dobrou kořist vystačující pro všechny, vysokou zvěř, jež byla poraněna divokými psy; nebylo tedy mezi nimi hádky, a některé ženy dosud ohryzávaly kosti, jež ležely pohozeny kolem. Jiné kupily hromady listí a prutů za pokrm pro Bratra Ohně, aby se stal silným a velkým a hlídal je proti šelmám, až nastane tma., A dvě sbíraly křemení, jehož přinášely časem plné náručí ze záhybu řeky, kde si děti hrály.

Nikdo z těchto divokých hnědokožou nebyl oděn, kromě některých, kteří měli kolem kyčli hrubé pásy Z užovčí nebo rozpraskané, nevydělané jiné zvířecí kůže, od nichž visely malé váčky, nehotovené, nýbrž stažené se zvířecích tlap, a v nich měli hrubě obroušené křeménky, jež byly hlavními zbraněmi a nástroji lidí.

A jedna žena, družka Uyi, Lstivého muže, měla podivuhodný náhrdelník z provrtaných zkamenělin — který již jiné ženy nosily před ní. Podle některých spících mužů ležely ohromné losí parohy, jejichž výběžky byly ostře přibroušeny, a dlouhé hole, opatřené na koncích zakročenými pazourky. Mimo tyto věci tam bylo jen o málo více, a čadivý oheň odlišoval tyto lidské bytosti od divé zvěře, která bloudila krajem.

Avšak Uya, Lstivý muž, nespal, nýbrž seděl s hnátem v ruce a škrabal na něm pilně křeménkem, což by žádné zvíře nečinilo. Byl nej starším mužem kmene, převislého obočí, vysedlých lícních kostí, štíhlých rukou, bradatý,

tváří huňatých; prsa i paže černaly se mu hustým porostem. Mocí své síly a důvtipu byl pánem kmene, a jeho podíl byl vždy největší a nejlepší.

Eudena se ukryla mezi olšemi, poněvadž se obávala Uyi. Byla dosud dívkou, její oči byly jasné a úsměv milý pohledu. Uya dal jí kus jater, mužský podíl; tak pěkně se obyčejně s děvčaty nezacházelo. Když je však přijala, ona druhá žena s náhrdelníkem upřela na ni zlý pohled, a z hrdla Ugh-lomiho ozval se zvuk. Při tom Uya se na něj zahleděl zdlouha a pevně, a Ugh-lomiho tvář poklesla. A pak Uya popatřil na ni. Poděsila se a odkradla se stranou, zatím, co se dále jedlo, a Uya zabýval se morkem kosti. Po té obcházel kolem, jakoby se po Eudeně sháněl. A ona se v tu chvíli krčila mezi olšemi, jsouc nesmírně zvědava, co Uya činí s hnátem a křemenem. Ugh-lomiho nebylo viděti.

Náhle přihopkala k ní mezi olšemi veverka. Eudena ležela tak tiše, že zvířátko došlo až na šest stop od ní, než ji upozorovalo. Na to přelomila stonek ve spěchu a počala švitořiti a láti jí.

„Co tu děláš,“ tázala se, „vzdálena od stáda lidí?“

„Mír,“ pravila Eudena, avšak veverka jala se tím více zlořečiti. Eudena si tedy natrhala malých černých šišek, aby je po ní házela. Veverka se uhýbala a posmívala se jí, až se Eudena rozzlobila a vstala, aby mohla liázeti lépe a tu spatřila Uyu sestupujícího s pahorku. Zahlédl pohyb její světlé ruky, zakmitnuvší se houštím — měl velmi bystrý zrak.

Tu zapomněla na veverku a pustila se olšovím a rákosím, jak jen rychle dovedla. Bylo jí lhostejno, kam přijde, jen když unikne Uyovi. Zabořila se skorém po kolena, když běžela přes močál, a spatřila před sebou stěnu kapradí — jež bylo štihlejší a zelenější na místech, kde uniklo ze světla do stínu mladých kaštanů. Brzy octla se mezi stromy — měla čilé nohy, a běžela dále, až pronikla do starého lesa a rozlehlých úvalů, kde svlačec na místech, kam vnikalo světlo, byl silný jako mladé stromky a provazce břečtanu mocné a tuhé. Kvapila dále, zdvojjila a opět zdvojjila svůj spěch, až konečně ulehla mezi kapradinami na prázdném místě poblíž houští a naslouchala s tlukoucím srdcem.

Nyní zaslechla kročeje šustící mezi zvadlým listím, v dálce; pozvolna zanikaly a vše zase utichlo, mimo ustavičné bzučivé pomlouvání komárů — neboť blížil se večer — a neustálý šepot listí. Smála se potichu, pomýšlejíc na to, že lstivý Uya kráčel blízko ní. Nebála se. Často, když si hrála s ostatními

4 Z kamenného věku

děvčaty a hochy, utekla do lesa, avšak nikdy tak daleko, jako dnes. Bylo rozkošné, že byla skryta a o samotě.

Zde ležela dlouho, těšíc se svému uniknutí, načež se usadila, naslouchajíc.

Rychlý dusot stával se hlučnějším a blížil se k ní, a za krátko slyšela chrochtavé zvuky a praskot větví. Hnali se tudy hubení, šerední, divocí vepři. Otočila se dokola, neboť není radno choditi kanci do cesty a vystavovati se postranním ranám jeho klů, a pustila se hbitě mezi stromy! Avšak dusot se blížil; kanci se nekrmili při chůzi, nýbrž spěchali — jinak by ji nebyli dohonili; Eudena zachytila se větve stromu, vyhoupla se na ni a šplhala po kmeni s obratností opice.

Když shlédla dolů, mihly se tam právě štětinaté zadky kanců. A věděla, že krátký ostrý chrocht, jež vydávali, značil strach. Čeho se báli? Člověka? Jejich velký chvat tomu svědčil.

A tu vyrazil kolouch z houští a pádil za vepři tak zprudka, že mimovolně se chopila pevněji větve. Cosi jiného následovalo, nízké a šedé, dlouhého těla; nevěděla, co je to, poněvadž to zahlédla jen skulinami mezi mladými listy; a pak nastala přestávka.

Ztrnula v očekávání, ztuhlá skorém jakoby byla částí stromu, k němuž se vinula, a pohlížela dolů.

Poté mihnul se daleko mezi stromy muž, pak zmizel, opět se objevil po kolena v kapradí, a znovu se ztratil. Podle světlé barvy jeho vlasů poznala, že je to mladý Ugh-lomi. Na tváři měl červené skvrny. Jeho splašený útěk a šarlatové skvrny na tváři způsobily, že pocítila nevolnost. A za ním, utíkaje ztěžka a oddychuje namáhavě, přicházel jiný muž. Nejprve ho nepoznávala, později však, když byl na blízku, viděla určitě, že je to Uya, utíkající dlouhými kroky, maje oči vytřeštěny.

Neběžel za Ugh-lomim. Tvář jeho byla bílá. Uya byl — zděšen! Minul, a bylo ho ještě dobře slyšet, když cosi ohromného, šedivé srsti, pádilo kolem zlehka rychlými skoky a řtilo se za nimi.

Eudena náhle ztrnula, přestala dýchat, přidržela se křečovitě a oči se jí vytřeštěly.

Dosud nikdy nespatriła toto zvíře, neviděla ho ani teď zřetelně, avšak poznala ihned, že je to Hrůza Lesů. Jeho jméno bylo legendou, děti se jím navzájem strašily a utíkaly s vřískotem do tábora. Žádný Člověk nezabil

dosud tvora tohoto druhu. I mocný mamut bál se jeho hněvu. Byl to šedý medvěd, grizzly, pán světa, tehdejšího světa.

Utíkaje, pobroukával si temně bez ustání. „Lidé až v mém brlohu! Boj a krev. Před mou skrýší! Mou, mou, mou! Boj a krev!“ Byl pánem hvozdů a jeskyň.

Dlouho ještě, když byl zmizel, setrvala, jako zkamenělá a zírala dolů skrze větve. Veškera schopnost činu jí unikla. Instinktivně přidržovala se rukama, koleny a nohama. Trvalo to chvíli, než byla s to přemýšlet, a tu jí bylo jen jedno jasno, že totiž Hrůza byla mezi ní a kmenem — že je nemožno sestoupit ti.

A když se její strach poněkud zmírnil, vyšplhala se na pohodlnější místo, kde se strom rozvětvoval. Stromy tyčily se kolem ní, takže nemohla vidět Bratra Ohně, který je Černý ve dne. Ptáci počali se hýbati a zvířátka, jež zalezla ze strachu před ní, vylézala . . .

Za chvíli vyšší větve vzplanuly dotykem zapadajícího slunce. Ve výších vracely se krákorající vrány, jež byly moudřejší lidí, do svých útulků mezi jilmy. Když pohlédla dolů, vše stávalo se temnějším a černějším. Eudena zamýšlela se vrátit ti do tábořiště; spustila se poněkud dolů, ale ihned přepadl ji opět strach z Hrůzy Lesního stínu. Zatím co váhala, zakvičel králík úzkostlivě a již se neodvážila níže sestoupiti.

Stíny se hromadily a v hlubinách lesa začínal ruch. Eudena vystoupila opět k vrcholku stromu, aby byla blíže světlu. Dole vylézaly stíny ze svých úkrytů a odcházely. Modro nad hlajou stávalo se hlubším. Nastalo mrtvé ticho a pak listí počalo šeptati.

Stíny kupily se nyní na stromech, seděly na větvích a pozorovaly ji. Haluzie a listí proměnily se ve zlověstné, klidné, tmavé podoby, jež by na ni skočily, kdyby se pohnula. Po té bílá sova, letíc potichu, prošla příšerně stíny. Svět byl stále temnější a temnější, až i listí a větévky proti nebi zčernaly a půda zmizela.

Tam zůstala po celou noc v nekonečném bdění, napínajíc uši, aby sledovala vše, co se dělo dole ve tmách a jsouc bez hnutí, aby ji nějaké plíživé zvíře nenašlo. Člověk nebýval v oněch dobách nikdy o samotě ve tmě, mimo podobné vzácné případy jako je tento. Věk za věkem poznával její hrůzu — lekce to, které museli jsme my, jeho ubohé děti, pracně se odučovati. Eudena, ač byla věkem žena, byla srdcem dítě. Byla zticha, ubohý tvoreček, jako zajíc, než je vyplašen. Jedna jasná hvězda, zdálo se,

6 Z kamenného věku

je podobna Ugh-lomimu. Pak si usmyslila, že to je Ugh-lomi. A blízko ní, rudá a kalnější, byl Uya a průběhem noci Ugh-lomi uprchl před ním do výšin oblohy.

Pokoušela se zahlédnouti Bratra Ohně, jenž hlídal tábořiště před šelmami, nebylo ho však viděti. A v dáli slyšela troubení mamutů, když sestupovali k řece se napít, a jednou cosi ohromného přeběhlo kolem těžkým krokem, hlučíc jako tele, nebylo však viděti, co je to. Dle hlasu soudila, že to byl Yaaa, nosorožec, jenž bodá nosem, chodí vždy sám a zuří bez příčiny.

Konečně jaly se malé hvězdy ukrývat i a pak i větší. Bylo to, jako když všechna zvířata prchala před Hrůzou. Slunce se blížilo, pán nebes, jako grizzly byl pánem hvozdů. Eudena byla zvědava, co by se stalo, kdyby jedna hvězda se opozdila. A po té obloha jasnila se k úsvitu.

Když nastalo denní světlo, strach z věcí Číhajících minul, a Eudena mohla sestoupiti. Byla ztuhlá, ale ne tak ztrnulá, jak vy byste byla, drahá mladá dámo (zásluhou vaší výchovy), a poněvadž nebyla zvyklá jisti aspoň jednou za tři hodiny, avšak místo toho postila se často tři dny, hlad jí neobtěžoval. Slezla obezřetně se stromu, plížila se lesem, a neposkočila veverka a nevyběhla srna, aby hrůza před šedivým medvědem ji nezamrazila v morku.

Toužila po tom, aby se zase shledala se svými. Její strach před Uyou byl pohlcen větším děsem před samotou. Ztratila však směr. Minulého večera běžela tak nerozvážně a nevěděla, zdali je ležení po slunci nebo někde jinde. Znovu a znovu se zastavovala a naslouchala, až konečně z velké dálky zaslechla odměřené ůkání. Bylo tak tichounké i za ranního klidu, že poznala, jak musí být i daleko. Věděla však, že tyto zvuky vyluzuje člověk přiostrhující pazourek.

Nyní počaly stromy řídnouti a pak spousta kopřiv zahradila jí cestu. Obrátila se stranou a došla až ke skácenému kmeni, jež znala a kolem něhož bzučely včely, A tak dospěla až na dohled pahorku, velmi vzdáleného, řeky pod ním, dětí a hrochů, právě jak tomu bylo včera, a řídký obláček kouře nesl se ranním vánkem. V dále podél řeky bylo olšové houští, kam se byla skryla. A při pohledu na ně oživil v ní strach před Uyou, i vlezla do houští kapradin, z něhož vyrazil králík a ležela chvíli, aby pozorovala tábořiště.

Muže nebylo povětšinou viděti, mimo Waua, tesače křemene; to ji uklidnilo. Nepochybně byli všichni na honbě za potravou. Některé z žen

byly u proudu, pozorně skloněny, hledaly škeble, raky a vodní plže a při pohledu na jejich zaměstnání pocítila Eudena hlad. Vstala a běžela kapradím, aby se k nim připojila. Na cestě zaslechla hlas volající jemně z houští. Zastavila se. Tu znenadání ozval se za ní šelest, a obrátivši se, spatřila, že Ugh-lomi zvedá se z kapradin. Na tváři měl pruhy ssedlé krve a špíny, pohled rozlícený, a v ruce držel bílý kámen Uyův, kus bílého křesacího kamene, jehož se mimo Uyu nikdo neodvažoval dotknouti. Skokem byl u ní a uchopil ji za rámě. Smýknul jí a strkal ji před sebou k lesu.

„Uya,“ pravil a zamával rukama.

Zaslechla křik, ohlédla se a viděla, že se ženy vztyčily a dvě brodí se z řeky. Ozvalo se bližší volání a vousatá stařena, která hlídala oheň na pahrbku, mávala rukama a Wau, muž, jenž otesával křeménky, vyskočil. Malé děti daly se také do běhu a křiku.

„Pojdi“ pravil Ugh-lomi a táhl ji za rámě.

Dosud nechápala.

„Uya provolal slovo smrti,“ pravil Ugh-lomi, a ona pohlédla na řvoucí řadu postav a porozuměla.

Wau a všechny ženy i děti blížili se k nim a tvořili rozptýlený hlouček huňatých, snědých postav, vyjících, skákajících a křičících. Přes pahrbek běželi dva mladí lidé. Zdola mezi kapradím po pravé straně objevil se muž, zamezující jim cestu do lesa. Ugh-lomi pustil její ruku, a oba jali se běžeti podle sebe, přeskakující kapradí a dopadající pevně a jistě. Eudena, znajíc rychlost svou i Ugh-lomiovu, zasmála se hlasitě tomuto nerovnému závodu. Byli neobyčejně rychlonohou dvojicí lidí na ony doby.

Brzy přeběhli pláň a blížili se kaštanovému lesu — žádný z nich neměl již strachu, poněvadž již nebyli o samotě. Zmírnili spěch, dosud nepřilísný. Náhle však Eudena vykřikla a odbočila stranou, ukazujíc a hledíc mezi kmeny stromů. Ugh-lomi postřehl nohy mužů běžících směrem k nim. Eudena se pustila již napříč. A když se on také obrátil, aby ji následoval, zaslechli hlas Uyi, blížícího se mezi tsromy a řvoucího na ně vztekem.

Hrůza zachvátila jejich srdce, ne však hrůza, která ochromuje, nýbrž děs, který odnímá řeč a dodává hbitosti. Byli nyní odříznuti na dvou stranách. Zbýval jim jen jediný směr. Na pravo a na blízku jim přicházeli mužové rychlí a silní, s bradatým Uyou, držícím v ruce paroh, v čele; na levo, rozptýlení, jako rozházené zrní, žluté záblesky v kapradí a trávě, běžel Wau

8 Z kamenného věku

a ženy; i malé děti z mělčiny připojily se k honbě. Obě skupiny sbíhaly se k nim. I prchali, Eudena napřed.

Věděli, že není pro ně slitování. Těmto předvěkým lidem nebyla žádná honba rozkošnější nad honbu lidí. Když v nich jednou vzplála tato horečná náruživost, vyprchaly jejich první zárodky lidskosti do větru. A Uya v noci označil Ugh-lomiho slovem smrti. Ugh-lomi byl kořistí dne a předurčeným hodem.

Běželi přímo — byla to jediná možnost — nevyhýbajíce se ničemu, co jim přišlo v cestu — porostu palčivých kopřiv, otevřeně mýtině, chumáči trávy, z níž vrčíc prchala hyena. A zase lesy, dlouhá pásma svátého listí a mechu ve stínu mezi zelenými kmeny. Pak strmá stráž porostlá stromy, dlouhé výhledy na vrcholky lesů, mýtina, štavnatě zelený prostor černého bahniska, opět široký otevřený prostor a pak houští rozdírajících ostružin, zozbrázděné stezkami zvěře. Za nimi sledovali rozptýlení lovci; Uya byl jim stále v patách. Eudena byla stále napřed a oddychovala lehce, neboť Ugh-lomi nesl křesadlo v ruce.

Uvolnil svůj krok — nikoli hned, nýbrž teprve po chvíli. Jeho kročeje se od ní vzdalovaly. Ohlédnouc se přes rameno, když právě běželi přes jiný otevřený prostor, užíela Eudena, že Ugh-lomi je velký kus za ní a Uya těsně u něho a zdvihá již paroh, aby ho srazil k zemi. Wau a ostatní vynořili se právě ze stínu lesů.

Vidouc Ugh-lomiho v nebezpečí, zobočila Eudena stranou a hledíc nazpět, vymrštila ruce a vykřikla, právě když paroh letěl. A mladý Ugh-lomi, očekávaje to a porozuměv jejímu výkřiku, sklonil hlavu, takže se zbraň dotkla jen lehce jeho temene, způsobivši toliko lehkou ránu a přeletěla ho. Obrátil se rázem, drže v rukou hranatý křemen a mrštil jím přímo po Uyovovi, který po hodu běžel nejistě. Uya vykřikl, nemohl se mu však uhnouti. Zasáhl ho pod žebra, ztěžka a plochou; Uya se zapotácel a klesl bez výkřiku. Ugh-lomi uchopil paroh — jedna jeho větev byla na hrotu zbarvena jeho krví — a jal se dále běžet i; rudý pramének stékal mu s hlavy.

Uya se převalil dvakráte, ležel chvíli, než vstal, a pak již neběžel tak rychle. Barva jeho tváře se změnila. Wau ho předhonal a pak i druzí; kašlal a zápolil s dechem. Ale vydržel.

Konečně oba uprchlíci dosáhní břehu řeky, prudké, hluboké a úzké a byli ještě padesát kroků před Wauem, nejpřednějším stihatelem, mužem,

který hotovil kamenné nástroje. V každé ruce nesl jeden veliký pazourek tvaru ústřice a dvojnásobně tak velký, po straně dlátovitě uštipaný.

Seskočili s příkrého břehu do řeky, drali se vodou, přeplavali hluboký proud na dva nebo na tři rázy a vybrídali opět, svlažení a osvěžení, aby se vydrápali na protější břeh. Byl podemlet a hustě porostlý vrbami, takže bylo nutno po něm lézti. A zatím co Eudena byla stále ještě mezi stříbřitými větvemi a Ugh-lomi dosud ve vodě — poněvadž mu paroh překážel — Wau objevil se na protějším břehu, rýsuje se na obloze, a kámen, obratně vržený, zasáhl po straně Eudenino koleno. Dovlekla se nahoru a upadla.

Slyšeli, jak stihatelé vzájemně na se volají; Ugh-lomi šplhaje se k ní a uskakuje, aby mařil Wauovi cíl, pocítil náhle, že druhý kámen dotkl se jeho ucha a zaslechl za sebou žbluňknutí.

Tehdy stalo se, že Ugh-lomi, mladíček, ukázal, že vyspěl v muže. Neboť, když běžel dále, seznal, že Eudena zůstává, pozadu, kulhajíc, a proto, se obrátil, volaje divoce, s tváří hroživou náhlým vztekem a řinoucí se krví, přeběhl kvapně kolem ní ke břehu, mávaje parohem kolem hlavy. A Eudena vytrvala, běžíc statečně dále, ač napadala při každém kroku a bolest byla již prudká.

A tak Wau, když se vyhoupl na okraj břehu, a zachytil se rovných vrbových prutů, viděl, jak Ugh-lomi se tyčí nad ním, obrovitý proti modré obloze; viděl, jak se jeho tělo prohýbá a jeho ruka svírá paroh. Kraj parohu zafícel vzduchem a Wau neviděl již ničeho. Voda pod křovisky se rozčeřila, rozvířila a zrudla šest stop po proudu. Uya, který byl nejbliže, zastavil se, jsa po kolena v proudu a muž, který plaval, se obrátil.

Jiný muž, který sledoval opodál — nikdo z nich nebyl příliš silný (neboť Uya byl spíše lstivý než silný a nestrpěl statných soupeřů) — zarazil se okamžitě, když viděl Ugh-lomiho, jak stojí nad vrbami, krvácející a strašlivý, mezi nimi a umdlévající dívkou a mává ohromným parohem. Zdálo se, že sestoupil mladíkem do vody a vystoupil plně dospělým mužem.

Věděl, co bylo za ním. Široký lán trávy a pak houští, kam se mohla Eudena skrýti. To bylo mu jasno, ačkoliv jeho rozumové schopnosti byly příliš slabé, aby předvídal, co bude potom. Uya stál po kolena v řece, nerozhodnut a beze zbraně. Jeho těžká ústa byla otevřena, ukazující zvířecí zuby a oddychoval namáhavě. Bok jeho byl zarudlý a naběhlý pod chlupy. Druhý muž vedle něho nesl přihrocenou hůl. Ostatní lovci přicházeli jeden po druhém na příkrý okraj břehu, vlasatí, dlouhých rukou, třímající kusy

10 Z kamenného věku

pazourku a hole. Dva z nich běželi po břehu po proudu a pak slézali k řece na místo, kde se objevil Wau na hladině, zápace chabě.

Než ho dostihl, potopil se opět. Ostatní hrozili Ugh- lomimu s břehu.

Odpovídal, křičel, lál nazdařbůh, dělal posunky. Tu Uya, který váhal, zarval vztekem a zatočiv pěstmi skočil do vody. Jeho průvodčí ho sledovali.

Ugh-lomi pohlédl přes rameno a seznal, že již Eudena zmizela v houští. Byl by snad vyčkal Uyi, avšak Uya raději zápasil s proudem pod sebou, čekaje, až ostatní ho dostihnou. Lidská taktika oněch dob byla taktikou smečky. Kořist, jež byla v úzkých, obklíčili a vrhli se na ni. Ugh-lomi cítil, že útok začíná, i mrštil parohem po Uyovi, obrátil se a prchal.

Když se zastavil, aby pohleděl zpátky, ze stínů křovin, spatřil, že toliko tři stihatelé sledovali ho přes řeku a že se již vracejí. Uya s krvácejícími ústy byl opět na vzdálenějším břehu řeky, avšak níže, a tiskl si ruku k boku. Ostatní byli v proudu, strkající cosi ke břehu. Aspoň na chvíli byla honba přerušena.

Ugh-lomi se chvíli díval a zavrčel, když spatřil Uyu. Po té se obrátil a zmizel v houští.

Za minutu přispěchala Eudena, aby se k němu připojila, a kráčeli dále ruku v ruce. Nejasně si uvědomoval bolest, kterou pociťovala v roztrženém a pohmožděném koleně, a volil snadnější cesty. Avšak šli dále po celý den, míli za míli, až konečně přišli do křídové země travnatých plání s řídkými, bukovými lesy a břízami, rostoucími u vod, viděli blíže Wealdenské hory a hloučky koní, pasoucí se pospolu. Šli obezřetně držíce se stále poblíž houští a úkrytů, neboť to byla podivná končina — i cesty byly tu nevídané. Půda stále stoupala, až se octly kaštanové lesy, široké a modré, pod nimi, a temžské bařiny leskly se stříbrem, vysoko a daleko.

Neviděli lidí, neboť za oněch dnů lidé přicházeli do těchto krajů toliko náhodou a postupovali zvolna podle břehů řek. K večeru narazili opět na řeku, která však tekla prorvou, mezi vysokými útesy bílé křídý, které tu a tam trčely nad ní. Na úpatí skal byla skupina bříz a bylo tam mnoho ptáků. A ve výši na útesu byl malý úkryt pod stromem; vylezli tam, aby v něm strávili noc.

Sotva požití nějaké potravy; v této roční době nebylo ještě jahod a nebylo pokdy, aby mohli číhati na zvěř, nebo strojiti pasti. Klusali znavení, hladoví a mlčky, ohryzující větvičky a listy. Avšak na povrchu útesů bylo množství plžů, ve křoví byla spousta čerstvě snesených vajec malých ptáků, a Ugh-

lomi zabil veverka, hodiv po ni kamenem, takže se přece dobře nasýtí. Ugh-lomi bděl v noci, bradu na kolenou; slyšel křik mladých lišek zcela na blízku, hukot mamutů dole ve strži, vytí a chechot hyen v dálce. Bylo mrazivo, neodvažovali se však rozžítí oheň. Kdykoli Ugh-lomi usnul, vzdálil se jeho duch, setkal se s duchem Uyi a oba bojovali. A vždy Ugh-lomi byl ochromen, že nemohl ani udeřiti, ani běžeti a tu náhle procítal. Také Eudena snila špatné věci o Uyovi, a proto oba se probouzeli se strachem před ním v srdcích. Za jitřního úsvitu viděli huňatého nosorožce ztěžka se potáceti dolů údolím.

Den strávili vzájemným laskáním, těšili se slunečnímu světlu. Eudenina noha byla tak ztrnulá, že seděla po celý den na skalním výběžku. Ugh-lomi našel velké kusy pazourku, vyčnívající ze skalní stěny, větší, než kdy spatřil a vzal jeden z nich s sebou na výstupek a počal ho otesávat, aby byl ozbrojen proti Uyovi, kdyby se vrátil. Náhle se zasmál srdečně a Eudena se smála, a pohazovali si jej posměšně. Byl děravý. Prostrkávali jím prsty, což bylo ovšem velmi žertovné. Pokukovali jím na sebe vzájemně. Později opatřil si Ugh-lomi hůl, a když náhodou uhodil do tohoto směšného kamene, hůl jím projela a uvázla v něm. Zarazil ji příliš pevně, že nebylo lze ji vytáhnouti. Bylo to, jakoby se křemen byl zakousl a držel se zuby. Zamával jím a seznal, že hůl s těžkým kamenem na konci dopadala mnohem lépe, než vše, co znal. Pobíhal, rozháněje se a tluka jí; konečně se však unavil a zahodil ji.

Odpůldne vystoupil na vrchol výspy a položil se, aby pozoroval králíčí doupě, až králíci vylezou, aby si pohráli. V okolí nebylo lidí a králíci byli Bezstarostni. Udeřil kamenem, který si připravil a získal kořist.

Oné noci rozžehli si oheň z jisker pazourku a větví kapradí, i hovořili a líbali se při něm. A ve spánku vrátil se k nim Uyův duch opět, a náhle Ugh-lomimu, který se marně pokoušel zápasiti, směšný kámen na holi vskočil do ruky; a Ugh-lomi jím udeřil Uyu a hle! zabilo ho to. Později však přišly jiné sny o Uyovi — neboť duchové vydrží několikrát zabití, a bylo nutno ho znovu usmrtiti. Ale potom nechtěl kámen držeti na holi. Ugh-lomi probudil se unaven a zasmušen, chmuřil se celé dopoledne, nedbaje Eudeniny laskavosti, a místo, aby šel na hon, seděl, přiotesáváje úzký okraj podivného pazourku a hleděl zvláštním způsobem na ni. Na to připevnil děravý křemen na hůl pruhy králíčí kůže. A později chodil po výběžku a tloukl jím; mumlal a myslel na Uyu. Kámen byl velmi pěkný a těžký v ruce.

12 Z kamenného věku

Několik dní, více než dovedli spočítali za oněch časů, pět dní nebo snad šest, zůstali Ugh-lomi a Eudena na tomto výběžku v říčním úžlabí, pozbyli veškerého strachu před lidmi a jejich oheň plál rudě po celou jednu noc. A byli oba velmi veselí; každého dne bylo dosti potravy, sladká voda, nijakých nepřátel. Eudenino koleno zhojilo se ve dvou dnech, neboť maso těchto předvěkých divochů hojilo se rychle. Byli opravdu velmi šťastni.

Jednoho z těchto dnů Ugh-lomi pustil kus křemene se srázu. Viděl, jak padá, poskakuje po břehu do řeky, a když se tomu dosti nasmáli a o tom trochu uvažovali, zkusili jiný. Ten rozdrtil drobné ořeší způsobem svrchovaně zajímavým. Strávili celé ráno spouštěním balvanů s okraje a odpoledne poznali, že tato nová a zajímavá kratochvíle je možná také s okraje útesu. Příštího dne na tuto zábavu zapomněli.

Avšak Uya přicházel ve snech a kazil jim rajský život. Po tři noci přicházel bojovat s Ugh-lomim. Za jitra po těchto snech Ugh-lomi přecházel sem a tam, hroze mu a mávaje sekerou. Konečně nastala noc po dni, kdy Ugh-lomi usmrtil vydru a kdy se slavnostně najedli. Uya šel příliš daleko. Ugh-lomi procitl, nasupil těžké brvy, uchopil sekeru a natáhnul ruku k Eudeně, vyzval ji, aby počkala na něj na výstupku. Pak slezl po bílé stráni, pohlédl ještě jednou vzhůru od úpatí, zamával sekerou a neohlížeje se již, spěchal dlouhým krokem, až ho převislé úskalí na záhybu zakrylo.

Dva dny a noci seděla Eudena samotná u ohně na skalním výběžku, čekajíc; noční šelmy vyly na skaliskách, v údolích a na protějších útesech proti ní černaly se proti obloze obrysy nahrbených hyen, vycházejících na lup. Nic zlého se však k ní nepřiblížilo, kromě strachu. Jednou zaslechla v dálce řvaní lva, stíhajícího koně, kteří přicházeli z jara k severu přes travnaté pláně. Po tu celou dobu čekala — a čekání je strastné.

A třetího dne Ugh-lomi se vrátil proti proudu. Ve vlasech měl havraní pera. Jeho první sekera byla potřísněna krví, na níž byly dlouhé černé vlasy a v ruce nesl náhrdelník, jenž dříve zdobil Uyovu milostnici. Kromě hrubého řezu pod čelistí nebylo na něm rány.

„Uyal“ volal Ugh-lomi jásavě, a Eudena viděla, že je dobře. Položil Eudeně náhrdelník kolem šije i pojedli a popili spolu.

A po jídle opakoval celý příběh od začátku, kdy Uya upřel své oči na Eudenu, jak Uya a Ugh-lomi bojující v lese, byli pronásledováni medvědem, doplňoval svou sporou výmluvnost četnými posunky, poskakoval a točil kamennou sekerou nad hlavou, byla-li řeč o boji.

Poslední zápas byl mocný; dupání, křik a náhle rána do ohně, pod níž vytryskla bystřina jisker do tmy.

A Eudena seděla, zarudlá v záři ohně, sledujíc ho s ruměnou tváří a zářivými zraky, majíc Uyův náhrdelník na Šíji. Byly to nádherné doby; hvězdy, které na nás nyní shlížejí, patřily také na ně, naše předky — kteří jsou již mrtvi padesát tisíc let.

II.

JESKYNNÍ MEDVĚD.

Za dnů, kdy Eudena a Ugh-lomi uprchli od Uyo-vých lidí do wealdských hor, porostlých sosnami, přes hvozdy jedlých kaštanů, velkou, travnatou křídovou krajinu, a ukryli se konečně v říční rokli mezi křídovými útesy, bylo málo lidí a jejich ležení daleko od sebe. Nej bližší lidé náleželi jejich kmeni a byli vzdáleni celý den cesty po řece; a na horách nebylo nikoho. V oněch starých časech octl se člověk dojista poprvé v této části světa, postupuje zvolna podle řek, pokolení za pokolením, od jednoho ležení k druhému, od jihozápadu. A zvěř, jež obývala zemi, hroch a nosorožec říčních údolí, koně travnatých plání, jeleni a vepři lesů, šedé opice ve větvích, skot na horských úbočích, bála se ho pramálo — nemluvě ani o mamutech na horách a slonech, kteří v létě procházeli zemí od jihu. Proč by se ho děsila, když byl ozbrojen pouze hrubými přitesanými křeménky, jež se dosud nenaučil připevňovati, a jimiž jen nedovedně házel? Čím je ubohý oštěp z přihroceného dřeva proti kopytu, rohu, zubu a drápu? .

Andů, obrovský jeskynní medvěd, který obýval sluji ve vyšší části rokle, rovněž nespátl dosud člověka po celý svůj moudrý a úctyhodný život. Až jednou v noci, když sestupoval na lup úžlabím podél skalního záhybu, spatřil zář Eudinina ohně na výběžku, Eudenu rudou a oslňující a Ugh-lomiho s ohromným stínem, jenž se mu na skalní stěně vysmíval, jak přechází, potřásá hřívou svých vlasů, mává kamennou sekerou — první kamennou sekerou — a zpívá o smrti Uyově.

Jeskynní medvěd byl daleko v úžlabí a hleděl se strany a z dálky. Byl tak překvapen, že stanul na chvíli na pokraji, číchal novou vůni hořících kapradin a myslil si, že slunce vyšlo na nepravém místě.

Byl pánem skal a slují, byl jeskynním medvědem, jako jeho menší bratr, grizzly, byl pánem hustých lesů v rovinách a skvrnitý lev — lev oněch dob byl pestře zbarven — byl vládcem trnitých houštin, třtinových polí a otevřených plání. Byl největším ze všech masožravců; neznal strachu, nebyl ničím kořistí, nikdo s ním nebojoval; jediný nosorožec nebyl s jeho silou. I

mamut vyhýbal se jeho kraji. Tento vpád ho zmátl. Pozoroval, že tato nová zvířata se podobají opicím a jsou spoře porostlá jako mladí vepři.

„Opice a sele,“ pravil jeskynní medvěd. „To asi není špatné. Avšak ona červená věc, která šlehá, a černá, která skáče s tím zároveň! Co živ neviděl jsem něco podobného!“

Šel zvolna po kraji útesu k nim, zastavil se třikrát, aby čichal a prohlížel, a dým kouře vzrůstal. Pár hyen pozoroval také tak upřeně onu věc dole, až Andů, který krácel jemně a zticha, přiblížil se těsně až k nim. Byly poděšeny a zahanbeny, a odběhly plíživě. Obcházejíce v kruhu ve vzdálenosti asi sta kroků, počaly řvátí a láti mu za to, že je vyplašil.

„Ya-ha!“ volaly. „Kdo si nedovede vyhrabati doupe? Kdo jí kořínky jako vepř? . . . Ya-ha!“ neboť i za oněch dnů byly mravy hyen právě tak drzé, jako nyní.

„Kdo odpovídá hyeně?“ zabručel Andů, pozíraje púlnoční temnotou k nim, a šel se podívat na skalní záhyb.

Tam vyprávěl Ugh-lomi dosud svůj příběh, oheň se nížil a vydával žhavý a silný kouř.

Andů stál chvíli na pokraji křídového tesu, přesunoval svou ohromnou tíži s nohy na nohu, kýval hlavou se strany na stranu, s otevřenými ústy, stříhal vztyčenýma ušima a nakrčoval svůj veliký, černý čenich. Byl velmi zvědav tento jeskynní medvěd, zvědavější, než všichni medvědi, kteří nyní žijí, a plápolající oheň i nepochopitelné pohyby onoho muže, nemluvě ani o vpádu do jeho nepopiratelného území, rozrušily ho dojmem podivných nových událostí. Najedl se oné noci koloucha, neboť jeskynní medvěd lovil vše možné, a to ho úplně odvrátilo od tohoto podniknutí.

„Ya-ha!“ vyly hyeny za ním. „Ya-ha-ha!“

Ve světle hvězd viděl nyní Andů tři nebo čtyři hyeny, pobíhající po šedé horské stráni.

„Budou mi v patách po celou noc až zabiji,“

pravil Andů. „Smetí světa!“ A jen aby je pozlobil, rozhodl se, že bude bdít nad rudým plápozem v rokli, až nastane jitra a zažene nečisté hyeny domů. A za chvíli zmizely; slyšel jejich hlasy, jako volání veselých výletníků z města, daleko v bukových lesích. Pak se opět příkradly blíže. Andů zazíval, šel podle útesu a ony za ním. Pak se zastavil a vrátil.

Byla nádherná noc, osvětčovaná zářivými souhvězdími nynějších hvězd, avšak v jiných sestavách, než my známe, neboť od těch dob měly

všechny hvězdy dosti času, aby zaujaly jiná místa. V dálce, za volným prostorem, kde se motaly a houkaly hyeny mohutných plecí a hubených těl, byl bukový les a za ním tyčila se horská úbočí, neprobádaná tajemství až po své zasněžené vrcholy, bílé, chladné a jasné, ozářené prvními paprsky dosud zakrytého měsíce. Bylo nesmírné ticho, které porušovalo prchavým nesouzvukem jen vytí hyen nebo trubení nově přibylých slonů, nesoucí se z údolí na jemném vánku.

A dole již rudý plápol ochaboval, avšak neustával, svítě stále hlubší rudostí, Ugh-lomi skončil svůj příběh a Eudena seděla, naslouchajíc nezvyklým hlasům neznámých zvířat, pozorujíc, jak východní nebe mocně prosvítá za příchodu měsíce. A dole pod nimi povídala si řeka, a věci nevidané přecházely.

Po chvílce medvěd odešel, avšak v hodině byl zase zpět. Pak, jako by ho něco napadlo, obrátil se a pustil se vzhůru roklí . . .

Noc mýjela a Ugh-lomi spal. Ubývající měsíc vyšel a osvětloval příšerný, bílý útes nad jejich hlavami bledou, rozptýlenou září. Rokle zůstávala v hlubších stínech a zdála se celá temnější. Nepostřehnutelně vkrádal se den v říši měsíčního světla. Eudeniny oči několikrát zabloudily k okraji útesů nad hlavou. Každou chvíli rýsovala se tato čára ostřeji a určitěji na obloze, a přece měla Eudena neurčitý pocit, že tam cosi číhá. Rudost ohně byla stále hlubší, šedivý povlak se šířil, kolmý sloupec kouře byl stále patrnějším, a nahoře i dole v rokli objevovaly se v bezbarvém osvětlení věci dříve neviděné. Snad podřimovala.

Náhle se vzchopila z polohy, v níž si hověla, a vztyčená, bdělá zkoumala útes po celé délce.

Vydala zcela nepatrný zvuk a Ugh-lomi, který spal lehce jako zvíře, procitl také okamžitě. Uchopil sekeru a blížil se k ní neslyšně.

Světlo bylo dosud mdlé, svět byl ještě pohřížen v černi a temné šedi a jedna zkomírává hvězda dosud prodlévala na obloze. Výstupek, na němž byli, bylo malé travnaté místo, asi šest stop široké a dvacet stop dlouhé, se svahem ke vnější straně; hrst třezalky rostla na pokraji. . . Pod ním jemná, bílá skála skláněla se příkrým srázem, vysokým asi padesát stop, k hustému ořeší, které lemovalo řeku. Níže směrem po proudu toto úbočí vzrůstalo až po místo, kde řídký trávník se udržoval až po vrchol stráně. Nad nimi byla stěna charakteristického křídového útvaru; avšak na konci výstupku jizvila

tvář útesu strž, příkrá rýha bezbarvé skály, na níž dařil se křovitý podrost; tudy Eudena a Ugh-lomi vystupovali a scházeli.

Stáli beze zvuku jako vyplašená zvěř, všechny smysly v napětí. Asi minutu neslyšeli ničeho, a pak bylo slyšeti, jak štěrk se drobí a sype strží a praskají větvíčky.

Ugh-lomi uchopil sekeru a šel k okraji výstupku, poněvadž křídový balvan nad hlavou zastíral mu výhled na vrchní část strže. V téže chvíli — srdce se mu sevřelo — spatřil jeskynního medvěda na půl cestě s hřebene; šelma sestupovala opatrně po zpátku po svých plochých zadních nohou. Byla obrácena zadkem k Ugh-lomimu a tiskla se k balvanům a ke křoví, že se zdála plochou na skalní stěně. Nevypadala však proto menší. Od svého lesklého čenichu až k pahýlovitému ocasu byla zděli půldruhá lva, nebo dvou velkých mužů. Ohlédla se přes rameno, tlamu měla otevřenu a jazyk vyplazený, neboť pohyb jejího velkého trupu byl namáhavý.

Vyhledala si místo k sestupu a zvolna slézala o krok blíže.

„Medvěd,“ pravil Ugh-lomi, rozhlížeje se, bílý v tvarí.

Avšak Eudena, hrůzu majíc ve zraku, ukazovala dolů se skály.

Ugh-lomiova ústa se rozevěřela. Neboť dole, opřen velkými předními tlapami o skalisko, stál druhý hnědošedý obr — medvědice. Nebyla tak velká, jako Andů, přece však jí bylo až dost.

Ugh-lomi náhle vykřikl, a sebrav hrst svadlého kapradí, rozházeného po výběžku, vrhl je do bledého popela.

„Bratře Ohni!“ volal, „Bratře Ohni!“ a Eudena, procitnuvši k činnosti, činila podobně.

„Bratře Ohni! Pomoz, pomoz! Bratře Ohni!“

Bratr Oheň byl ještě rudý ve svém srdci, sešedl však, když jím pohnuli. „Bratře Ohni!“ volali. On však zašeptal a zašel, a nezbylo ničeho, mimo popel. Ugh-lomi tančil hněvem a udeřil do ohně pěstí. Avšak Eudena počala tlouci křesacím kamenem o pazourek. A zraky obou obracely se ustavičně k rokli, kudy slézal Andů. Bratře Ohni!

Náhle ukázal se ohromný, huňatý zadek medvědův pod křídovým balvanem, který ho zakrýval. Medvěd dosud slézal se směšnou opatrností po povrchu skoro kolmém. Hlavu jeho nebylo viděti, bylo však slyšeti, jak hovoří sám s sebou.

„Vepř a opice,“ pravil jeskynní medvěd. „To by mohlo býti dobré.“

Eudena vykřesala jiskru a foukala na ni; tato za- plála jasněji a uhasia.

Eudena odhodila pazourek a křesací kámen a zírala bezradně. Na to vyskočila a vydrápala se několik- stop po stěně nad výstupkem. Jak se tam, třebaš jen na okamžik, udržela, nevím, neboť stěna byla svíslá a opice by nenalezla, čeho se zachytí ti. V několika vteřinách sklouzla zpět na výstupek s krvácejícíma rukama.

Ugh-lomi pobíhal ztřeštěně po výstupku — hned mířil k okraji, hned ke strži. Nevěděl, co činiti, nemohl mysliti. Medvědice vypadala o mnoho menší, než její druh. Kdyby se oba pustili směrem k ní, jeden by snad zůstal na živu.

„Uf?“ řekl jeskynní medvěd, Ugh-lomi se znovu obrátil a spatřil, jak jeho malé oči pokukují z pod křídového balvanu.

Eudena, choulíc se na konci výstupku, počala vřískati jako lapený králík.

Při tom zachvátil Ugh-lomiho jakýsi druh šílenství. S mocným výkřikem uchopil sekeru a běžel k Andüovi. Nestvůra zahučela překvapením. V okamžiku vyšplhal se Ugh-lomi ke křoví na pravo pod medvědem, v druhém okamžiku zavěsil se mu na záda, napolo pohřben v kožešině, a jednou rukou se zatnul do srsti pod jeho čelistí. Medvěd byl příliš ohromen tímto fantastickým útokem a vzmoohl se toliko na netečný odpor. A tu sekera, první všech seker, dopadla mu na lebku.

Medvědova hlava zakývala se se strany na stranu, zvíře počalo splašeně a podrážděně bručeti. Sekera se zahryzla asi na palec od levého oka a horká krev oslepila tuto stranu. Při tom zařvala šelma překvapením a vztekem, a její chrup zaskřípěl na šest palců od Ugh-lomiho tváře. Po té sekera, pevně sevřena, dopadla ztěžka na koutek čelisti.

Nej bližší rána oslepila pravou stranu a vyvolala řev, tentokráte způsobený bolestí. Eudena viděla, jak se nestvůra šine a sklouzá pó všech čtyřech a náhle nemotorně odskakuje, jakoby s okraje skály. Pak zmizelo vše, ořeší praskalo, bolestný řev a směs výkřiků a bručení ozýval se z hloubi.

Eudena vykřikla, běžela k okraji a hleděla dolů Na chvíli tvořili muž a medvěd jedinou kupu, Ugh-lomi navrchu; ten pak odskočil stranou a pustil se opět roklí vzhůru, zatím co se medvědi k sobě kutáleli a prodírali ořeším. Sekeru však zanechal dole a tři na konci zakulacené karmínové pruhy táhly se po jeho lýtku.

„Vzhůru!“ zvolal a ve mžiku dala se Eudena cestou vedoucí na vrchol útesu.

20 Z kamenného věku

V půl minutě byli na hřebeni; srdce jejich bila hlučně, Andů a jeho žena byli daleko pod nimi a bezpečni. Andů seděl na kyčlích, obě jeho tlapy byly v činnosti, pokoušejíce se rychlými a rozhořčenými pohyby vytrít ti slepotu z jeho očí; medvědice stála na všech čtyřech, zřejmě pobouřena a bručíc hněvivě.

Ugh-lomi vrhl se rovnou na zem a ležel oddychuje a krvácejí, s tváří na rukou.

Eudena pozorovala chvilku medvědy, načež se přiblížila a usedla vedle něho, hledíc na něj.

Poté pozvedla bázlívě ruku, dotkla se ho a vydala hrdelní zvuk, jenž byl jeho jménem. On se obrátil a vztyčil se na rukou. Tvář měl bledou, tvář člověka, který se bojí. Díval se na ni chvíli pevně, načež se znenadáni zasmál.

„Uau!“ pravil jásavě.

„Uau!“ odpověděla — jednoduchý, ale výrazný rozhovor.

Ugh-lomi poklekl vedle ní a ležící na rukou a kolenou zírali přes okraj a prohlíželi rokli. Jeho dech se uklidnil a krev na noze přestala téci, ačkoliv rány, jež způsobila medvědice, byly otevřené a široké. Pozvedl se a usedl, prohlížeje šlépěje velkého medvěda, jdoucí k rokli — byly široké jako jeho hlava a dvakrát tak dlouhé. Pak vyskočil a kráčel podél skalního okraje, až spatřil výstupek. Zde seděl chvíli zamyšlen a Eudena ho pozorovala. Ta spatřila, že medvědi odcházejí.

Konečně Ugh-lomi vstal, jako člověk, který se rozhodl. Vrátil se ke strži. Eudena se mu držela po boku a slézali spolu k výstupku. Vzali křesadlo a pazourek, načež Ugh-lomi sestoupil velmi opatrně k úpatí skalní stěny a našel svou sekeru. Vystoupili na útes jak rychle dovedli a odcházeli odtud kvapně. Výstupek nebyl již domovem, jsa navštěvován takovými sousedy Ugh-lomi nesl sekeru a Eudena křesadlo. Tak jednoduché bylo palaeolithické stěhování.

Šli proti proudu, ačkoli tento směr vedl snad přímo do medvědího doupěte, poněvadž nebylo jiné cesty. Po proudu byl kmen a nezabil Ugh-lomi Uyu a Waua? A proudu musili se držeti, aby měli co pít.

Tak kráčeli mezi buky, pod nimi rozvíralo se úžlabí, na jehož dně tekla řeka, pěnivá bystřina, v hloubi pěti set stop. Ze všech proměnlivých věcí tohoto světa, plného změny, nejméně se mění běh řek v hlubokých údolích. Byla to řeka Wey, řeka to, kterou známe podnes, a naše dvojice šla právě přes místa, kde nyní stojí malý Guildford a Godalming — první lidé, kteří

přišli do této země. Jen jednou zavřískla opice a zmizela; po celé délce skalní obruby, pusté a rovné, běžely stopy velkého jeskynního medvěda.

A tu medvědí stopa uchýlila se od okraje, ukazujíc, jak se Ugh-lomi domníval, že se šelma pustila od jistého místa na levo, a když se chvíli drželi podle okraje srázu, octli se náhle u konce. Pohlédnuvše dolu, shledali, že stojí nad půlkruhovým prostorem, Způsobeným zřícením skal. Rokle byla jím zasažena napříč a řeka zalíražena, tvoříc tůni, a odtékala přes balvan bystřinou. Tato hráz utvořila se již dávno. Byla porostlá travou, avšak průčelí srázu, jež se rozkládalo polokruhem, zdálo se stále čerstvým, jak onoho dne, kdy skály pukly a sřítily se. Značně v popředí pod úpatím těchto srázů černala se ústí několika slují.

A když tam stáli, prohlížejíce si ono prostranství a nemajíce chuti je obejít, poněvadž se obávali, že snad medvědí doupě leží někde na levo ve směru, kterým se museli dáti, spatřili náhle jednoho medvěda, a pak oba, jak vystupují po travnatém úbočí po pravé straně a jdou přes amfiteatr k jeskyním.

Andů byl první; dopadal trochu na přední nohu, vzezření byl skleslého, a medvědice vlekla se za ním.

Eudena a Ugh-lomi ustoupili od srázu tak daleko, pokud ještě bylo medvědy viděti. Tu se Ugh-lomi zarazil. Eudena ho tahala za rámě, on však se obrátil s velitelským posunkem a její ruka sklesla.

Ugh-lomi stál, sleduje medvědy, třímaje sekeru v ruce, až zmizeli v jeskyni. Zahučel tlumeně a zahrozil sekerou za mizejícím zadkem medvědice.

K Eudeninu překvapení místo aby se s ní odplížil, rozložil se na zemi a plazil se ku předu na místo, odkud bylo viděti jeskyni. Byli to medvědi — a on si počínal tak klidně, jako by se díval na králíky!

Ležel nepohnutě ve stínu stromů, do něhož dopadaly skvrny slunečního světla. Přemýšlel. A Eudena věděla již od doby, kdy byla děvčetem, kdykoli Ugh-lomi takto ztichl, že se přihodí za krátko něco nového.

Hodinu trvalo, než si vše přemyslel; bylo poledne, když si oba malí divoši našli cestu k okraji srázu, jenž visel nad medvědí jeskyní. A po celé dlouhé odpůldne zápasili zoufale s velkým křídovým balvanem; vyvalili ho toliko svými mocnými svaly, bez pomůcky, z rokle, kde visel jako vyviklaný zub, až na vrch skály. Měl dva kroky v objemu, sahal Eudeně až po pás,

22 Z kamenného věku

hrany měl tupé a byl ozuben kusy pazourku. A když slunce zapadlo, byl dopraven na tři palce od kraje, nad sluj velkého jeskynního medvěda.

Ve sluji odpůldne byl hovor mdlý. Medvědice podřimovala mrzutě ve svém koutku, poněvadž ráda jedla vepře a opice — a Andů si horlivě olizoval tlapu a třel tvář, aby ochladil palčivost a zánět svých ran. Po té šel a usadil se právě v ústí jeskyně, blikaje do odpoledního slunce svým neporušeným okem a uvažuje.

„Jakživ jsem nebyl tak překvapen,“ pravil konečně. „Jsou to nevidaná zvířata. Utočit na mně!“

„Mně se nelíbí,“ řekla medvědice ze svého tmavého pozadí.

„Nikdy jsem neviděl chatrnějších zvířat. Nedovedu si představit ti, kam to svět spěje. Hubené, vyzáblé nohy . . . Rád bych věděl, jak se v zimě zahřeje?“

„Nejspíše se nezahřeje,“ pravila medvědice.

„Myslím, že jsou to nějaké nepodařené opice.“

„Je to něco nového,“ pravila medvědice.

Pomlčka.

„Přemohl mne pouhou náhodou,“ pravil Andů. „Podobné věci se přiházejí.“

„Nechápu, že's mu ustoupil,“ řekla medvědice.

O tom byla již dříve řeč a věc byla vyjednána. Proto Andů, jsa zkušeným medvědem, na chvíli se odmlčel. Pak se znova vrátil k tomuto předmětu s jiné stránky.

„Má jakýsi dráp — dlouhý dráp, který měl, jak se mi zdá, nejprve na jedné a pak na druhé tlapě. Jen jeden dráp. Jsou to divné věci. Také ta jasná věc, kterou, jak se zdá, mají — jako záře, jež ve dne se objevuje na nebi — jenže poskakuje — stojí opravdu za podívání. Má také kořen — je jako tráva, když je větrno.“

„Kouše to?“ tázala se medvědice. „Kouše-li to, nemůže to býti rostlina.“

„Nikoliv ——— nevím,“ pravil Andů. „Je to však přece podivné.“

„Ráda bych věděla, jsou-li dobří k jídlu?“ tázala se medvědice.

„Zdálo by se, že jsou,“ pravil Andů chtivě — neboť jeskynní medvěd, jako polární, byl nevyčísitelným masožroutem — pro něj nebylo kořínků a medu.

Oba medvědi pohřízili se na chvíli v úvahy. Pak Andů oddal se

prostému pozorování svého oka. Slunce nad zelenou strání před jeskyní zbarvovalo se stále tepleji, až nabylo odstínu narudlého jantaru.

„Zvláštní věc — den,“ pravil jeskynní medvěd. „Je ho všude příliš mnoho, zdá se mi. Naprosto se nehodí k honbě. Vždy mne oslňuje. Ani čich nemám tak dobrý ve dne.“

Medvědice neodpovídala, ale z temna ozval se odměřený drtivý zvuk. Převrátila jakýsi hnát. Andů zívli.

„Dobrá,“ pravil. Přišoural se k ústí sluje a stanul, vystrčiv hlavu a pozoruje rozložené údolí. Seznal, že musí úplně otočit hlavu, chce-li vidět ti předměty po své pravé straně. Není pochyby, že oko bude do zítřka v pořádku.

Opětně zívli. Nad hlavou ozval se úder a ohromný křídový balvan slétl s okraje srázu, spadl na krok od jeho čenichu a roztříštil se na tucet nestejných úlomků. Poděsilo ho to nesmírně.

Když se poněkud vzpamatoval z údesu, šel a číchal zvědavě k značnějším kusům spadlého balvanu. Zapáchal zřetelně, připomínaje mu ku podivu ony snědé živočichy ze skalního výstupku. Posedl a přitáhl si tlapou větší kus, obešel ho několikrát, pokoušeje se na- lézti někde u něho člověka

...

Když snesla se noc, sešel se podívat do říčního úžlabu, zda by nemohl odpravit některého z obyvatelů výstupku. Výběžek byl prázdný, nebylo tam stopy po červené věci, ale poněvadž byl medvěd již poněkud hladov, neotálel této noci, rozhodnuv se, že si opatří koloucha. Na snědé živočichy zapomněl. Našel kolouška, avšak laň byla na blízku a pustila se do šeredného boje o své mládě. Andů musil koloucha za nechat, poněvadž však její krev byla rozbouřena, vytrvala v útoku, až se mu podařilo ji udeřiti po hlavě a tak se jí zmocniti. Více masa, ale méně chutné, a medvědice, jež ho následovala, dostala svůj podíl.

Příštího odpůldne spadl ku podivu na vlas podobný bílý kámen a roztříštil se stejně jako předchozí

Avšak cíl třetího, který spadl dalšího dne, byl lepší. Zasáhl nemyslivou Andůavu lebku úderem, který nalezl ozvěny ve výši útesu, a bílé úlomky rozléty se na všechny světové strany. Když přišla za ním medvědice a očichala ho, shledala, že leží v podivné poloze, hlavu maje vlhkou a beztvárnou. Byla to mladá a nezkušená medvědice; když ho trochu očichala,

olízala a tak dále, rozhodla se, že ho nechá být, až ho přejde tento podivný rozmar, a šla na lov sama.

Vyhlédla si koloucha laně, kterou byli zabili předminulé noci, a našla ho. Bylo však tru dno lovití bez Andüa, a vrátila se k jeskyni před svítáním. Obloha byla šedivá a zatažená, stromy po stranách strže byly černé a nevlídné, a do její medvědí mysli vkrádal se mlhavý pocit podivných a hrůzných událostí. Pozvedla svůj hlas a zavolala Andüa jménem. Úbočí prorvy vrátila je ozvěnou.

Když se vrátila do jeskyně, uzřela v pološeru a zaslechla, jak pár šakalů vyrazil ven, a mžikem na to zavyla hyena a půl tuctu nemotorných těl vyšplhalo se lomozně na stráň a vylo posměšně.

„Pán skal a slují — ya — ha!“ neslo se po větru. Úzkostlivý pocit v mysli medvědice se náhle přiostril. Čichala po okolí.

„Ya — ha!“ volaly hyeny, ustupující. „Ya — ha!“

Jeskynní medvěd neležel v téže poloze, neboť hyeny zahájily svou činnost, a po jedné straně bělala se mu žebra. Trávník kolem něho byl poset tříští tří velkých křídových balvanů. A vzduch byl pln vůně smrti.

Medvědice stanula v ustrnutí. I nyní nemohla uvěřiti, že velký a podivuhodný Andü je mrtev. Vysoko nad hlavou slyšela zvuk, podivný zvuk, trochu podobný křiku hyeny, avšak plnější a hlubší. Vzhlédla; její malá, červánky oslepená očka viděla málo. Nozdry se jí chvěly. A na okraji útesu, vysoko nad ní, odrážejíce se od skvělých nachových červánků, byly dvě kulaté, kosmaté a tmavé hlavy Eudeny a Ugh-lomího, kteří na ni posměšně volali. Ač jich zřetelně neviděla, slyšela dobře a počala nejasně chápati. Nový cit, hrozících, neznámých běd zmocnil se jejího srdce. Chvilí stála tiše, ohlédajíc se a hučíc zdlouha, jako by vzdychala. Pak se nedůvěřivě vrátila a pokoušela se naposled, aby Andüa probudila.

III.

PRVNÍ JEZDEC.

Za dnů před Ugh-lomim bylo málo neshod mezi koni a lidmi. Nežili společně — lidé v bažinách řek a v houštích, koně na širokých, travnatých pláních mezi kaštany a jedlemi. Časem zabloudil koník do bořivých slatin a poskytl maso, které lidé rozsekali svými pazourkovými noži, někdy našel kmen některého, kořist lví, zahnal šakaly a pohodoval radostně, když ještě slunce stálo vysoko.

Tito pravěcí koně byli temně hnědí, měli široké kotníky, hrubý ohon a velkou hlavu. Přicházeli každého jara na sever a západ do kraje po vlašťovkách a před hrochy, když tráva na široké nížině povyrosla. Drželi se jen v malých skupinách, v každé po hřebci, dvou nebo třech kobylách, hříběti a podobně, měli vždy svůj pruh země, a odcházeli opět, když kaštany sežloutly a vlci sestupovali s wealdenských hor.

Bylo jejich zvykem pásti se na volné prostoře a ukrývati se jen před denním parnem. Vyhýbali se dlouhým pruhům houští a říčního křoví, dávali přednost osamělým skupinám stromů, kde nebylo likladů, takže bylo těžko je přepadnouti. Nikdy nebyli bojovníky; svá kopyta a zuby věnovali jen sami sobě, avšak když byli v širém poli vyplašeni, nepřiblížil se k nim živý tvor, ač by to byl snad dokázal slon, kdyby se mu zachtělo. Ani stín prorocké myšlenky nevnukl jim tušení o hrozném otroctví, které jim nastávalo, o biči, ostruhách, uzdě, těžkých nákladech, kluzkých ulicích a nedostatečné píci, jež měly nastoupiti místo širých pastvin a volné země.

Dole v bařinách Weye Ugh-lomi a Eudena nikdy neviděli koní z blízka, avšak nyní je vídali každého dne, když vycházeli spolu, aby ulovili nějakou kořist, s výstupku rokle. Vrátili se totiž na výběžek ihned, jakmile zabili Andúa; medvědice se nebáli. Medvědice se naopak bála jich, a když je zvětřila, ustoupila stranou.

Eudena a Ugh-lomi chodili všude pospolu, neboť od té doby, kdy opustili kmen, nebyla Eudena ani tak Ugh-lomiovi ženou, jako družkou.

Učila se také lovit — pokud ovšem to žena vůbec dovede. Byla vskutku podivuhodnou ženou. Ugh-lomi vyležel celé hodiny, číhaje na zvěř nebo osnuje pasti ve své chundelaté hlavě, a ona sedávala u něho, upírajíc na něj své jasné oči, bez dráždivých rad, tichá jako muž. Podivuhodná žena!

Na vrchu útesu byly volné pastviny, bukové lesy, a šlo-li se jimi, dospělo se k pokraji vlnivých travnatých ploch a na dohled koní. Zde na pokraji lesa a kapradin byly králíčí brlohy; tam mezi větvemi lehávali Ugh-lomi a Eudena, majíce připraveno kamení k házení, až ona drobná havěť vyjde, aby ohryzávala a hrála si při západu slunce. A zatím co Eudena seděla jako vtělená pozornost, pozorujíc doupaty, oči Ugh-lomiho stále bloudily po zelené pláni za oněmi podivuhodnými pasoucími se, neznámými tvory.

Bezděky oceňoval jejich půvab a ohebnou hbitost. Když slunce k večeru zašlo a ustalo denní parno, vjel do nich život, honili druh druhá, řehtali, uskakovali, potřásali hrivou, přibíhali ve velkých křivkách, někdy tak blízko, že jejich dusot na trávníku zněl jako ženoucí se bouře. Bylo to tak pěkné, že by se byl Ugh-lomi nejraději připojil. A někdy převalil se kůň na trávník, kopal nohama do vzduchu; to zdálo se strašlivé a méně vábné.

Mlhavé představy míhaly se Ugh-lomiovou myslí, když se na ně díval — jich účinkem dva králíci si prodloužili život. Když spal, byla jeho hlava jasnější a smělejší — tak tomu bývalo za dřívějších dob. Přiblížil se koním, snil, bojoval, mlat proti kopytu, ale koně proměnili se v lidi, aspoň v lidi s koňskými hlavami, a on procitl v studeném potu hrůzy.

Příštího dne ráno, když se koně pásli, jedna kobyla zařičela a koně spatřili, že Ugh-lomi přichází proti větru. Všichni přestali jisti a pozorovali ho. Ugh-lomi nešel přímo k nim, nýbrž loudal se napříč pláně, hledě na vše, mimo koně. Zastrčil si tři kapradinové stonky do svých tuhých vlasů, což mu dodávalo pozoruhodného vzezření, a kráčel velmi pomalu.

„Co se děje?“ tázal se kůň-vůdce, nadaný, ale nezkušený.

„Podobá se přední polovičce zvířete, je-li vůbec čemu podoben,“ pravil „Přední nohy a žádný zadek.“

„Je to jen jedna z těch růžových opic,“ pravila nej starší kobyla. „Některé opice jsou takové. Na rovinách jsou velmi hojné.“

Ugh-lomi postupoval dále příčným směrem. Nejstarší kobyla byla uražena nesmyslností jeho počínání.

„Blázení“ pravila nej starší kobyla, která měla rychle pohotový úsudek. Dala se znovu do pastvy. Vůdce a druhá kobyla ji následovali.

„Hle! Je blíže,“ pravilo hříbě, vyhazujíc.

Jedno z mladších hříbat trhalo sebou nevolně. Ugh-lomi se usadil a pozoroval koně upřeně. Za chvíli se ubezpečil, že nemají chuti k boji, nebo jinému nepřátelství. Jal se uvažovati, co počítí nyní. Nechtělo se mu zabijeti, ale měl sekeru s sebou, a lovecký duch ho ovládal. Jak by mohl usmrtiti některé z těchto stvorení? — těchto velkých, krásných zvířat!

Eudena, jež ho pozorovala v bojácném obdivu z kapradí, spatřila náhle, že leze po čtyřech a tak opět postupuje.

Avšak koním zamlouval se spíše dvojnožec než čtyřnožec a vůdčí kůň pohodil hlavou a pokynul k odchodu. Ugh-lomi myslel, že odběhli nadobro, avšak oni asi po minutovém úprku oběhli v širokém oblouku a stanuli, větvíce ho. Po té, poněvadž ho pahrbek zakrýval, přitáhli za vůdcem a blížili se k němu ve spirále.

Neměl tušení o zvycích koňů, stejně jako oni o jeho. V této chvíli, zdá se, měl strach. Věděl, že tento způsob lovu by vy dráždil jelena nebo bůvola k útoku, kdyby v něm setrval. Na každý způsob viděla pak Eudena, že vyskočil a šel krokem k ní, drže v ruce listy kapradí.

Ona se zvedla a Ugh-lomi se ušklíbal, jako by celá věc byla jen nesmírný šprým a jako by provedl vše právě tak, jak měl původně na mysli. Tak tato příhoda skončila. Ugh-lomi však byl po celý den zamyšlen.

Příštího dne ono pošetilé snědé stvoření o lví hřívě, místo aby se staralo o stravu a lov, k čemuž bylo na světě, loudalo se opět kolem koní.

Nej starší kobyla pociťovala tiché opovržení.

„Tuším, že se chce od nás něčemu naučiti,“ pravila. „Nechte ho!“

Příštího dne tam byl zase.

Hřebec rozhodl, že člověk nezamýšlí vůbec ničeho. Pravdou však bylo, že Ugh-lomi, první z lidí, jat podivným kouzlem koně, jež nás k němu pudí až po dnešní dny, zamýšlel velmi mnoho. Byl v něm zárodek snoba, jak se obávám, a chtělo se mu býti poblíž těmto krásným a pružným zvířatům. Mimo to měl nejasnou chuť zabíjet i.

Jen kdyby ho nechali přijíti blíže k sobě! Shledal však, že zachovávají vzdálenost padesáti kroků. Přišel-li blíže, odklusali plni důstojnosti.

Myslím, že to byla vzpomínka, jak oslepil Andůa, jež mu vnukla, aby vyskočil na hřbet některému z nich. Ale ačkoliv za chvíli také Eudena se objevila na pláni a koně spolu nenápadně stopovali, nedařilo se jim lépe.

Jednoho paměťihodného dne měl Ugh-lomi nový nápad. Kůň hledí

dolů a rovně, nedívá se však nahoru. Zvířata vůbec nehledí nahoru — na to mají příliš zdravého rozumu. Je to jedině onen fantastický tvar, člověk, jenž plýtvá svým vtípem k nebi. Ugh-lomi nečinil filosofických závěrů, avšak postřehl, že je tomu tak.

Tak strávil celý nudný den na buku, který stál na pláni, zatím co Eudena koně stopovala. Obyčejně uchýlili se koně do stínu před odpoledním parnem, onoho dne však nebe bylo zataženo a jim se nechtělo, ač Eudena pomáhala.

Teprve po dvou dnech splnila se Ugh-lomiova touha. Den sálal vedrem a množící se mouchy se uplatňovaly. Koně přestali se pásti už před polednem, šli do stínu pod Ugh-lomiho a stáli v párech, čenichy u ocasů, ohánějíce se.

Hřebec, který přišel nejdříve, postavil se těsně ke stromu. Náhle bylo slyšeti šelest a praskot — přístřený pazourek udeřil koně do skráně. Hřebec se zapotácel, klesl na jedno koleno, zdvihl se, a vyrazil jako vítr. Vzduch se naplnil vířením údů, dusotem kopyt a poplašných zvuků. Ugh-lomi vyletěl na stopu do vzduchu, sklesl dolů, opět se vznesl, byl udeřen prudce do žaludku, načež jeho kolena cosi sevřela těsně mezi sebou. Shledal, že se drží koleny, nohama, rukama a uhání hupkavě vzduchem — sekera odlétla kdo ví kam.

„Drž se pevně,“ radil strážný pud, a on tak činil.

Zpozoroval, že mu spousta hrubých žíní vlaje do tváře, že je má mezi zuby, a zelený trávník pádil kolem něho nazad. Viděl koňské plece, mocné a měkké, a pod kůží koně bystře se pohybující svaly. Seznal, že objímá koně kolem krku a prudké nárazy, jež snášel, mají jakýsi rytmus.

Tu ocital se mezi kmeny stromů, divoce ubíhajícími, tu mihly se kolem něho kapradinové kaluže a opět letěl otevřenou plání. Pak řtil se pruhem křemení, malé oblázky odletovaly stranou pod ranami rychlých kopyt. Ugh-lomi pociťoval nevolnost a závrať, nebyl však mužem, který ustupuje, je-li podnik obtížný.

Neodvažoval se popustiti, snažil se jen pohodlně usaditi. Pustil se koňské šíje a chytil místo ní hřívu. Kolena posunul ku předu a sklouzl nazad, takže nyní seděl na místě, kde se zadek šíří. Pohyboval se rozčileně, ale provedl to přece a konečně usedl pěkně obkročmo, jsa sice bez dechu v nejistotě, avšak přece prost onoho hrozného otrásání.

Znenáhla spořádaly se opět trosky jeho myšlenek. Úprk připadal mu

hrozným, avšak první jeho ztřeštěný strach ustupoval jakémusi rozjaření. Vzduch proudil podle něho, sladký a podivuhodný, rytmus kopyt se měnil, přetřhával a se obnovoval.

Byli už zase na trávníku nějaké mýtiny — bukoví bylo na sta kroků po obou stranách, šťavnatý pruh zeleně byl zpestřován rudým kvítím a přerušován stříbrným tokem vody, který se vinul středem. V dálce bylo viděti obrysy modrého, velmi odlehlého údolí. Rozjaření se rozmáhalo. Po prvé okusil člověk půvabu klusu.

Po té objevila se širá pláň, po níž míhala se tu a tam plavá lesní zvěř, a párek šakalů, jenž mylně pokládal Ugh-lomiho za lva, přispěchal za ním. A když viděli, že to není lev, běželi dále ze zvědavosti. Dál pádil kůň, puzen jedinou snahou, aby unikl, a za ním šakali se vztyčenými sluchy, vyměňující si názory úsečným štěkotem.

„Kdo s koho?“ pravil první šakal.

„Kůň bude zabít,“ odpověděl druhý.

Zavyli na znamení stíhání a kůň na ně odpověděl, jak do dnes odpovídají koně ostruhám.

Pádili dále, jako vichřice za klidného dne, plašili polekané ptáky, zahnali asi tucet ničeho netušících zvířat do úkrytů, rozvířili hejna podrážděných trusnio a sráželi rostlinky, které tam spokojeně kvetly, k mateřské půdě. A zase stromy, Šplíchání, plavba bystřinou; pak zajíc vyrazil z chumáče trávy zpod samých kopyt, a šakalové je ihned opustili. A po té octli se opět na rovině, na rozlehlém horském úpatí — travnatých pláních, jež se sklánějí za našich dnů od Epsom Standu.

První hřebcův divoký záchvat již dávno pominul. Spokojil se odměřeným poklusem a Ugh-lomi, ač byl nesmírně potlučen a nevěděl, co ho čeká, ztápěl se v rozkoši.

A nyní nastal nový obrat. Úprk začal znovu, kůň objel krátkým obloukem a stanul beze hnutí . . .

Ugh-lomi napial pozornost. Litoval, že nemá sebou kámen, avšak křemen, jímž házel a jež nosil za pasem — jako sekera — byl bůhví kde. Kůň otočil hlavu, a Ugh-lomi spatřil jeho oči a zuby. Strhnul nohu do bezpečné vzdálenosti a zakryl si tvář pěstí. Tu koňská hlava upadla kamsi do neznáma a zadek, na němž seděl, se octl nad ním. Ugh-lomi stal se opět tvorem pudovým a důkladně přilnavým; držel se kolena a nohama, a zdálo se mu, že se řítí střemhlav na trávník.

Prsty se mu zapletly do chumáče hřívky a hrubé koňské žíně ho zachránily. Sráz, na němž se octl, se opět narovnal — a „hup!“ zvolal užaslý Ugh-lomi, když se opačná strana vzepjala. Avšak Ugh-lomi byl o tisíce generací blíže pračlověku: opice by se nebyla lépe držela. Hřebec kopal mistrovsky a vyhazoval znamenitě. V pěti minutách prožil Ugh-lomi celý život. Kdyby spadl, kůň by ho zabil, tím si byl jist.

Na to hřebec se rozhodl použít opět staré taktiky a náhle se pustil v úprk. Řítil se po stráni, míjeje příkrá místa bez zastávky, neohlížeje se ani na pravo, ani na levo, a když jeli dolů, ztrácelo se jim rozlehlé údolí z očí za buky a trnín, jež se k nim kvapem blížilo. Houští lemovalo nedávný výmol s tůní, z níž odtékal pramen, kolem kterého rostlo bujné býlí a stříbřité křoví. Půda stávala se měkčí a tráva vyšší a na pravo i na levo počalo se objevovat říční křoví, dosud zpestřené opožděnými květy. Křoví náhle zhoustlo tak, že šlehalo pádícího jezdce a malé pruhy a kapky krve objevily se na muži i na koni. Po té se cesta opět uvolnila.

A pak přihodilo se podivuhodné dobrodružství. Nenadálý skřek nesmírné úzkosti ozval se v houští, řev nějakého zvířete, jemuž bylo hrůzně ublíženo. Na to s praskotem objevila se šedě modrá nestvůra. Byl to Yaaa, nosorožec, v obvyklém svém záchvatu vzteku, drtě po svém způsobu vše, co mu bylo v cestě. Byl vyplašen při pastvě a někdo, nezáleží na tom, kdo, byl za to rozpárán a ušlapán. Hnal se na ně z levé strany; jeho zlá očka byla zarudlá, velký roh skloněn a ocas vztyčen.

Na okamžik měl Ugh-lomi v úmyslu seskočiti a uhnouti se mu a hle! staccato kopyt se zrychlilo, a nosorožec a jeho těžkopádné chvátající tlapy uklouzly se zadního koutku Ugh-lomiova oka. Ve dvou minutách projeli houštinami Maye a vyrazili spěšně do širého pole. Chvíli bylo slyšeti, jak pádný dusot, jenž je pronásledoval, se opožděje; na konec bylo to však, jako by se Yaaa nebyl ani rozzlobil a jako by Yaaa vůbec nikdy nebylo.

Krok se již neměnil a dále jeli bez ustání.

Ugh-lomi byl v nejlepším rozmaru. Vyrážeti se znamenalo však za oněch dob urážeti.

„Ja — ha! Nosatý!“ pravil, snaže se obrátit ti a zahlédnouti aspoň kousek svého vzdáleného stihatele.

„Proč nenosíš svou zbraň v ruce?“ dodal a vykřikl ztrestane.

Tento výkřik však byl neblahý, neboť zazněl koni těsně za uchem, a poněvadž nebyl předvídan, vyděsil hřebce nesmírně. Plašil se divoce. Ugh-

lomi náhle pocítil, že mu zase není dobře. Visel na koni za jednu ruku a jednu nohu.

Ostatek jízdy byl čestný, ale nelibý. Jezdec měl vyhlídku hlavně na modré nebe a tu doprovázely různé nepříjemné tělesné pocity. Konečně šlehl ho trnitý keř a on se pustil.

Udeřil o zem tváří a ramenem, a po složitém a neobyčejně prudkém pohybu narazil opět o zem patou. Viděl barevné a světlé pruhy a jiskry. Zdálo se mu, že země poskakuje stejně jako kůň.

Shledal, že sedí na trávniku šest kroků za křovím. Před ním byla travnatá pláň stále sytější zeleně, opodál pobíhalo několik lidí, a v dálce po pravé straně ubíhal kůň čilým úprkem.

Lidské bytosti byly na protější straně řeky, některé dosud ve vodě, všechny však utíkaly, co jim nohy stačily. Příchod nestvůry, která se rozpadává na dva kusy, byl pro ně novinkou, jež se jim nezamlouvala.

Po celou minutu pozoroval je Ugh-lomi jako pouhé divadlo. Záhyb řeky, pahrbek mezi kapradím, tenké proužky kouře stoupající k nebi, to vše bylo mu dokonale známo. Bylo to ležení Uyových synů, Uyi, od něhož prchl s Eudenu, jež si vyčíhal v kaštanových lesích a zabil První sekerou.

Zvedl se, stále omámen pádem, a když tak učinil, rozptýlení uprchlíci se zastavili a pozorovali. Někteří ukazovali na unikajícího koně a povídali si. Ugh-lomi krácel zvolna k nim, hledě upřeně. Zapomněl na koně a na svá poranění a toto setkání ho úplně zaujalo.

Bylo jich méně než před tím — domníval se, že ostatní se skryli — hromada kapradí uchystaná pro

noční oheň nebyla tak vysoká. U kupy křemení měl seděti Wau — vzpomněl si však, že ho zabil. Octnuv se náhle v tomto známém okolí, zapomněl na rokli, medvědy a Eudenu, jež mu připadaly jako zašlý sen.

Stanul na břehu a prohlížel si kmen. Jeho počtářské schopnosti byly pranepatrné, bylo však jisto, že je jich méně. Možná, že mužové byli na lovu, avšak i žen a dětí bylo méně.

Dal znamení návratu. Jeho spor týkal se toliko Uyi a Waua — nikoliv ostatních.

„Děti Uyovy!“ volal; odpovídali mu jeho jménem, poněkud bázkivě, zastrašeny dosud podivným jeho příchodem.

Chvilí mezi sebou hovořili. Po té stařena povznesla svůj pronikavý hlas a odpověděla mu:

„Naším Pánem je Lev.“

Tomu Ugh-lomi nerozuměl. Odpovídali mu hromadně.

„Uya k nám zase chodí. Přichází jako Lev. Naším pánem je Lev. Přichází v noci. Zabije, koho chce. Nikdo jiný však nás nesmí zabít, Ugh-lomi, nikdo jiný nás nesmí žabít jeti!“

Ugh-lomi dosud nechápal.

„Naším Pánem je Lev. Již nemluví s lidmi.“

Ugh-lomi stál a pozoroval je. Míval sny — věděl, ač zabil Uyu, že Uya je dosud na světě. A nyní slyší, že Uya je lvem.

Vrásčitá stařena, velitelka strážkyň ohně, náhle se obrátila a zahovořila potichu k nej bližším. Byla opravdu velmi stará, bývala první Uyovou ženou a on dopřál jí, aby přežila věk, který smí právem prožiti žena. Byla ode vždy chytrá, dovedla se zalichotiti Uyovi a zajistiti si tak obživu. Dosud vynikala v radě. Mluvila potichu a Ugh-lomi s podivnou chutí pozoroval za řekou její shrbenou postavu.

Stařena zvolala hlasitě: „Přejdí k nám, Ugh-lomi.“

Jakási dívka také pozvedla svůj hlas.

„Přejdí k nám, Ugh-lomi,“ pravila.

A všichni počali volati „Přejdí k nám, Ugh-lomi!“

Bylo zvláštní, jak se jejich chování změnilo, když ho stařena zavolala.

Stál nepohnutě a pozoroval je ustavičně. Bylo příjemné, že ho volali a dívka, která se ozvala nejdříve, byla hezká. Připomněla mu však Eudenu.

„Přejdí k nám, Ugh-lomi,“ křičeli, a hlas nahrblé stařeny pronikal mezi všemi. Tento hlas vrátil mu rozvahu.

Stál na břehu řeky, Ugh-lomi — Ugh, hloubavý — a jeho myšlenky zvolna nabývaly tvaru. Chvillemi ten neb onen ustával, aby viděl, co si Ugh-lomi počne. Ugh-lomi nevěděl si rady, má-li jiti, nemá-li jiti. Konečně strach nebo opatrnost nabyla vrchu. Neodpovídaje jim, obrátil se a kráčel vzdáleným křovím, cestou, kudy přišel. Okamžitě celý kmen vypukl v opětný, velmi žádostivý pokřik. Ugh-lomi váhal, obrátil se, šel dále znova se otočil a ještě jednou, pozoruje zasmušeně volající. Nakonec pokročil o dva kroky nazpět, než strach ho zastavil. Viděli, že se zarazil ještě jednou, náhle zavrtěl hlavou, a zmizel v trnitém houští.

Tu všechny ženy a děti pozvedly hlavy a volaly ho v posledním marném úsilí.

Daleko po řece vlnilo se rákosí po větru, na místě, kde si lev, který se oddal lidožroutství, vyhledal příhodné douře. – – *

Stařena se obrátila tímto směrem a ukazovala k trnitému křoví.

„Uyo,“ vřískala, „tam jde tvůj nepřítel. Tam jde tvůj nepřítel, Uýo! Proč nás požíráš v noci? Chtěli jsme ho lapiti! Tam-jde tvůj nepřítel, Uyo!“

Avšak lev, jemuž kmen byl kořistí, oddával se siestě. Pokřik zůstal neslyšen. Onoho dne snědl jedno z oněch pačesatých děvčat, a byl rozmaru pohodlně přívětivého. Nechápal skutečně, že je Uyou a že Ugh-lomi je mu nepřítelem.

Tak se stalo, že Ugh-lomi jel na koni, slyšel nejprve o Uyovi, lvu, který nastoupil na místo Uvi, vůdce, a požíral svůj kmen. A když spěchal zpátky k rokli, nezabýval se již v duchu koněm, nýbrž myšlenkou, že Uya dosud žije, aby zabíjel nebo byl zabit.

Opět a opět vídal onu zlekanou tlupu žen a dětí, volajících, že Uya je lvem. Uya stal se lvem!

A náhle Ugh-lomi, obávaje se, aby na něj soumrak nepřikvačil, dal se na úprk.

IV.

UYA, LEV.

Starý lev měl štěstí. Kmen byl hrd na svého vůdce, ale to bylo také jediné potěšení, které z toho měl. Lev přišel právě oné noci, kdy Ugh-lomi zabil Uyu, lstivého a proto nazvali ho Uyou. Prška přidusila oheň v žhavé oharky a zatemnila noc. A když lidé z kmene spolu hovořili, hleděli druh na druhu tmou a očekávali stísněně, co jim Uya učiní ve snách nyní, kdy je mrtev, zaslechli mohutníci záchvěvy lvího řvaní v těsné blízkosti. Pak vše utichlo.

Zatajili dech, tak že skorem jediným zvukem byl šumot deště a sykot kapek v popeli. A pak, po nekonečné chvíli, praskot, výkřik úzkosti a zavrčení. Vyskočili, křičeli, vrískali, rozbíhali se na všechny strany, avšak ohně nehořely a v minutě byla oběť odvléčena kapradím. Byl to Trk, bratr Wauúv.

Tak přišel lev.

Příští noci bylo kapradí dosud vlhké deštěm, lev přišel a odnesl Clicka, rudovlasého, To stačilo na dvě noci. A pak v temnu nového měsíce přicházel po tři noci, noc za nocí, ačkoli měli dobré ohně.

Byl to starý lev, tupých zubů, ale velmi klidný a chladný; znal již ohně z dřívější doby; ti zde nebyli první lidé, kteří mu sloužili ve stáří. Třetí noci přišel mezi vnějším a vnitřním ohněm, přeskočil hromádku křemení a srazil Irma, Irkova syna, který by se byl stal asi vůdcem.

Byla to hrozná noc, poněvadž zapálili velké hranice kapradin a lev Irma neudržel. V záři ohně viděli, jak Irm se pracně zvedá a běží kus cesty k nim, načež ho lev dvěma skoky dostihuje. Takový byl Irmův skon.

Tak nastal strach a rozkoš z jara vyprchala z jejich života. Pět již odešlo z jejich kmene a čtyři noci přidaly k nim tři. Bezduchá hledali si potravu, nikdo nevěděl, kam jít, po celý den dřely se ženy — i oblíbenky — sbíráním slámy a kusů dříví na noční ohně. Lovci honili špatně: za teplé letní doby trpěli hladem, jako by dosud byla zima. Kmen byl by se odstěhoval, kdyby měl vůdce; neměli však vůdce, a nikdo nevěděl, kam jít, aby jich lev nenásledoval.

Tak starý lev tučněl a děkoval nebi za laskavé lidské plémě. Dvě děti a mladík zahynuli, dokud byl ještě nový měsíc, a tehdy stará strážkyne ohně snila o Eudeně a Ugh-lomim a o tom, jak Uya byl zabit. Po celý život obávala se Uyi, a nyní měla strach před lvem. Že Ugh-lomi by zabil Uyu nadobro — Ugh-lomi, jež viděla, když se narodil — bylo nemožno. Byl to Uya, který hledal svého nepřítele.

A pak onen podivný návrat Ugh-lomi ho, úžasné zvíře, které viděli páditi daleko za řekou a které se nenadále rozdvajilo v koně a člověka. Sledujíc toto znamení, vidění Ugh-lomiho na druhém břehu řeky . . . ano, pochopila vše. Uya je trestá, že dosud nechtyli Ugh-lomiho a Eudenu.

Mužové přišli domů když ještě slunce ozlacovalo nebe, aby se vyhnuli nočnímu nebezpečí. Byli uvítáni zprávou o Ugh-lomim. Stařena přešla s nimi řeku a ukázala jim stopu stále zřejmou ha druhém břehu. Siss, stopař, poznal, že je to Ugh-lomiova šlépěj.

„Uya si žádá Ugh-lomiho,“ volala stařena, stojíc u záhybu řeky, gestikulující bronzová postava při západu slunce. Její křik byly podivné zvuky, které chvílemi pozbývaly vlastností řeči, avšak toto byl smysl, jež vyjadřovaly:

„Lev žádá si Eudeny. Přichází každé noci, hledaje Eudenu a Ugh-lomiho. Nenachází-li Eudenu a Ugh-lomiho, hněvá se a vraždí.“

„Stíhejte Eudenu a Ugh-lomiho, Eudenu, kterou pronásledoval, a Ugh-lomiho, jemuž dal slovo smrti! Stíhejte Eudenu a Ugh-lomiho!“

Obrátila se ke vzdálenému třtinovému poli, jako se kdysi obracela k Uyovi, když žil.

„Není-li tomu tak, pane můj?“ volala. A jako v odvěť vysoká třtina sklonila se zavanutím větru.

Dlouho do soumraku bylo slyšeti zvuky přitesávání z ležení. Muži do přiostrhovali svá jasanová kopí na zítřejší honbu. A v noci, dlouho před tím, než vyšel měsíc, lev přišel a uchvátil dceru Sisse, stopaře.

Za jitra, před východem slunce, Siss, stopař, mladý Wau-hau, který nyní tesal pazourky, Jednooký, Bo, pak Jedlík plžů, dva rudovlasí, Kočičí kůže, Had, všichni to mužové, kteří zbyli ze synů Uyových, vzali svá jasanová kopí, kameny mlátové a do nejlepších tlapkových váčků kameny na vrhání, vyrazili ke stopě Ugh-lomiho trnitým houštím, kde se pásli Yaaa nosorožec a jeho bratři, a pustili se holými pláňmi k bukovým lesům.

Oné noci ohně plály vysoko a směle, když rostoucí měsíc zapadal, a lev nechal schoulené ženy a děti na pokoji.

A příštího dne, když slunce ještě bylo vysoko, lovci se vrátili — všichni, mimo Jednookého, jenž ležel mrtev s rozbitou lebkou u paty výstupku. (Když se Ugh-lomi večer vrátil z potulky za koňmi, shledal, že již supi se jím zabývají.) A lovci přivedli s sebou Eudenu potlučenou a zraněnou, avšak živou.

Stařena dala podivný rozkaz, že nutno ji přivést živou — „Není kořistí pro nás. Je pro Uyu, lva.“

Ruce měla svázané řemeny, jako by byla mužem, šla umdleně a potácivě — vlasy padaly jí přes oči a byly slepeny krví. Ostatní kráčeli kolem ní a každé chvíle Jedlík plžů, jemuž ona dala jméno, dal se do smíchu a udeřil ji jasanovým kopím. A když ji uhodil oštěpem, rozhlédl se přes rameno, jako by provedl kdo ví co smělého. Také ostatní se neustále rozhlíželi a spěchali mimo Eudenu.

Když stařenu spatřila, že přicházejí, zavýskla radostí.

Donutili Eudenu, aby se pustila do řeky s rukama svázanýma, ač proud byl silný, a když uklouzla, zavřískala stařena, napřed radostí a pak strachem, aby se Eudena neutopila. A když dověkli Eudenu na břeh, nemohla chvíli vstáti, ač ji bolestně tloukli. Nechali ji tedy seděti s nohama ve vodě, se zrakem před se upřeným a tváří ztrnulou, ať jí říkali neb činili cokoli.

Celý kmen sešel do ležení, i malý kučeravý Haha, který se sotva batolil, a zíral na Eudenu a stařenu, jako my bychom hleděli snad na podivné, zraněné zvíře a toho, kdo je polapil.

Stařena strhla Uyův náhrdelník, jenž ovíjel Eudeninu šíji, a vložila si jej sama na krk — bývala první, jež ho nosila. Pak rvala Eudenu za vlasy, vzala Sissovi oštěp a bila ji ze všech sil. A když ulevila svému vzteku, hleděla dívce z blízka do tváře.

Eudena měla oči zavřené, tahy strnulé a ležela chvíli tak tiše, že stařena se obávala, zdali není mrtvá.

Tu se jí nozdry zachvěly. Při tom pleskla jí stařena po tváři, zasmála se, vrátila Sissovi oštěp, odstoupila trochu od ní a počla mluvit a posmívat i se jí svým způsobem.

Stařena měla více slov než kdo jiný v kmeni. Její řeč byla hrůzná na poslech. Chvíli vrískala a skučela nesouvisle a chvíli její hrdelní výkřiky byly

pouhými přízraky myšlenek. Přece však připravila Eudenu na mnoho věcí, jež měly nastati, na lva a jeho mučení.

„A Ugh-lomi! Ha, ha! Ugh-lomi je zabit?“

Náhle otevřela Eudena oči, usedla a její pohled jasný a přímý setkal se se zrakem stařeniným.

„Nikoliv,“ pravila zvolna, jako by se snažila rozpomenout, „neviděla jsem Ugh-lomiho zabiti. Neviděla jsem, že by mého Ugh-lomiho zabili.“

„Rcete jí,“ volala stařena. „Ať řekne — kdo ho zabil. Rcete jí, jak byl Ugh-lomi zabit.“

Rozhlédla se a všichni, ženy i děti se dívali š muže na muže.

Nikdo jí neodpovídal. Stáli zahanbeni.

„Rcete jí,“ pravila stařena. Mužové hleděli druh na druhu.

Eudenina tvář se rozjasnila.

„Rcete jí,“ pravila. „Rcete jí, mocní mužové! Vyprávějte jí o zavraždění Ugh-lomiho.“

Stařena se vztyčila a udeřila ji prudce přes ústa.

„Nemohli jsme najiti Ugh-lomiho,“ pravil Siss, stopař, zvolna. „Kdo honí dva, nezabije nikoho.“

Eudeně srdce při tom poskočilo, v tváři však neprojevila ani hnutí. To bylo štěstí, neboť stařena na ni hleděla ostře, smrt zírala jí z očí.

Po té pustila se stařena do mužů, proč se neodvázili stíhati Ugh-lomiho. Nebála se nikoho, když už byl Uya mrtev. Lála jim, jako se kárají děti. A oni chmuřili se na ni a jali se viniti druh druhu. Až náhle Siss, stopař, pozvdl svůj hlas a poručil jí, aby byla zticha.

A tak, když slunce zapadalo, vzali Eudenu a šli — ačkoli duše v nich byly malé — po stopě, kterou zůstavil lev v rákosí. Všichni muži šli spolu. Na jednom místě byla skupina olší a tam přivázali spěšně Eudenu, aby ji lev našel, až si za soumraku vyjde, a když to vykonali, kvapili zpátky, až byli u ležení. Pak se zastavili. Siss stanul první a ohlédl se k olším. Bylo jí viděti hlavu i z tábora, malou černou skvrnu pod větvemi velkého stromu. Tak to bylo dobře.

Všechny ženy a děti pozorovaly je s pahorku. Stařena stála a křičela na lva, aby si vzal, po čem bažil, a radila mu, jaká muka by jí měl připravit ti.

Eudena byla velmi ochablá a otupěná bitím, únavou a strastí, a jedině strach před věcmi, jež přijíti měly, ji udržoval. Slunce bylo obrovské a zarudlé mezi kmeny vzdálených kaštanů, a západ byl ohnivý; večerní vánek

ustoupil teplému bezvětrí. Vzduch plnil se roji komárů; časem pleskla se ryba v blízké řece a každou chvíli chroust zabzučel vzduchem.

Koutkem svého oka viděla Eudena část ležení a malé postavičky stojící a zírající na ni. A — velmi tiše, ale velmi zřetelně — ozývalo se křesání. Temné, blízké a tiché bylo houští, vroubené rákosím, kde bylo doupě lví.

Náhle křesání ustalo. Eudena pohlédla na slunce a seznala, že zapadlo, a že nad ní se jasný přibývající měsíc. Hleděla k houštinám, hledajíc postavy v rákosí a tu maně jala se vrtěti, svíjeti, plakala a volala Ugh-lomiho.

Avšak Ugh-lomi byl daleko. Když kmen spatřil, že se její hlava pohybuje, dal se na pahorku do křiku, a ona odolala a utišila se. A pak přicházeli netopýři a hvězda, která se podobala Ugh-lomimu, vyšla ze svého úkrytu na západě. Volala na ni, avšak jemně, poněvadž se bála lva. A po celou dobu, kdy se smrákalo, houští se nepohnulo.

Tak přiblížila se k Eudeně tma, měsíc se rozzářil a stíny věcí, jež prchly k horám a zmizely s večerem, se vrátily, krátké a černé. Tmavé přízraky v síti a olšovi, kde ležel lev, se hromadily, a počal slabý ruch. Nic nevyšlo však odtud po celou dobu, kdy kupila se tma.

Pohlédla na ležení a viděla, že čadivé ohně planou rudě, mužové a ženy přecházejí. Na druhé straně, za řekou, zdvíhala se bílá mlha. Z dálky ozývalo se kňučení lišek a vytí hyen.

Nastaly dlouhé chvíle bolestného čekání. Dlouhá doba uplynula, když nějaké zvíře skočilo do vody a jak se zdálo, přecházelo řeku po brodu za lvím doupětem. Nebylo viděti, jaké je to zvíře. Z dalekých tůní ozývalo se žblunkání a zvuky slonů — tak tichá byla noc.

Země byla nyní bezbarvým seskupením bílých odlesku a neproniknutelných stínů pod modrou 'oblohou. Stříbrný měsíc byl již pozakryt drobnými větvičkami kaštanových korun a nad stinným východem množily se hvězdy. Ohně z tábora svítily nyní jasnou rudostí a černé postavy je zastíňovaly v očekávání. Čekaly, až se ozve výkřik Jisté to bude brzy.

Zdálo se, že se noc náhle naplnila pohybem. Eudeně zatajil se dech. Così přebíhalo — jeden, dva, tři stíny — drobné a plíživé . . . Šakalové.

A pak opět dlouhé čekání.

Zvuky, jež si kouznila její mysl, byly náhle přehlušeny, když se ozval v houští ruch a pak mocný pohyb. Bylo slyšeti sklapnutí tlamy. Rákosí zapraskalo ztěžka, jednou, dvakrát, třikrát a vše utichlo, mimo odměřený

šelest. Zaslechla hluboké, třesavé vrčení, a pak opět nastal klid. Ticho se protahovalo — což nikdy neskončí? Zatajila dech; hryzla si rty, aby zabránila výkřiku.

Cosi dralo se podrostem. Vykřikla bezděčně. Neslyšela výskot, jímž odpovídali s pahorku.

Hned na to rozvířilo se znova a mocně v křoví.

Viděla, jak stébla trávy se vlní ve světle zapadajícího měsíce a olše se zmítají. Bojovala zoufale — svůj poslední zápas. Nic však nepřicházelo k ní. Ve dvou minutách tucet nestvůr přeběhlo kolem po tomto malém místě a pak opět nastal klid. Měsíc klesl za odlehlé kaštany a nastala temná noc.

Po té podivný zvuk, vzlykavé oddychování, jež se zrychlovalo a zeslabovalo. Opětné mlčení a pak neurčité zvuky a mručení nějakého zvířete.

Opět vše utichlo. Daleko na východě zatroubil slon a z lesů ozvalo se vrčení a štěkot, jež ustalo.

Za dlouhou chvíli vysvitl opět měsíc mezi kmeny stromů na okraji strání, vysílaje dva velké pruhy světla a pruh tmy přes pláň porostlou rákosím. Pak bylo slyšeti trvalý šelest, žbluňknutí a olše kývaly se stále šířeji od sebe. Konečně se rozevěřely, rozhrnuty od vršku až po kořeny . . .

Nastal konec.

Snažila se postřelmouti zvíře, vylézající ze sítí. Na chvílku zdálo se jí, že vidí velkou hlavu a čelist, již očekávala; později to zmizelo a změnilo se. Bylo to tmavé, nízké stvoření, jež bylo bez pohnutí, lev to však nebyl. Bylo klidno — vše bylo klidno. Zírala tmou. Bylo to jako obrovitá žába, dvě nohy a skloněné tělo. Hlava se tomu obracela, jako by zkoumala stíny . . .

Šelest a pohnulo se to nemotorně, nadskočivši si jaksí. A když se hnulo, zasténalo z hluboká.

Krev bouřící v žilách Eudeniných proměnila se v nenadálou radost.

„Ugh-lomil“ zašeptala.

Postava stanula.

„Eudeno!“ odpověděl Ugh-lomi jemně, bolestným hlasem, pohlédna k olším.

Pohnul se znova a vystoupil ze stínu za rákosím do měsíčního světla. Celé jeho tělo bylo pokryto temnými pruhy. Viděla, že za sebou vleče nohy a svírá sekeru, první sekeru, v ruce. V další chvíli postavil se pracně na všechny čtyři a plazil se k ní.

„Lev,“ pravila ve smíšených pocitech blaha i úzkosti.

„Uau! — Zabil jsem lva. Svou vlastní rukou. Stejně, jako jsem zabil velkého medvěda.“

Pohnul se, aby dodal důrazu svým slovům a unikl mu náhle slabý výkřik. Chvilí se nehýbal.

„Odvaž mne,“ šeptala Eudena.

Neodpověděl jí slovy; pozdvihl se ze své plazivé polohy opřel se o kmen olše, a ostrým okrajem své sekery prosekával řemeny, jimiž byla spoutána. Odstranil pouta kolem jejích prsou, a paží a pak mu ruka sklesla. Udeřil hrudí do jejího ramene, shroutil se vedle ní a ležel tiše.

Další odpoutání bylo snadné. Eudena se sama uvolnila v krátké chvíli. Učinila krok od stromu a pojala ji závrť. Poslední její vědomý pohyb vedl k němu. Zapotácela se a klesla. Její ruka padla mu na stehno. Bylo měkké a vlhké a povolilo pod tlakem; vykřikl, když se ho dotkla, zasnivil se a opět ležel tiše.

Temná psí postava plížila se potichu sítím. Stanula strnule a větrila, váhala a konečně zmizela ve stínech.

Dlouho setrvali tam beze linutí a světlo zapadajícího měsíce ozařovalo jejich údy. Velmi zvolna, současně se západem měsíce, šířil se stín rákosí na ně směrem k pahorku. Znenáhla zakryl jim nohy a Ugh-lomi zdál se stříbrným poprsím. Stín doplazil se mu k šíji, šířil se přes tvář a tak konečně pohltila je temná noc.

Stíny naplnily se bezděčným ruchem. Bylo slyšeti dupot tlap a slabé vrčení — a zasupění.

Nebylo mnoho chuti ke spánku mezi ženami a dětmi v lezení, než se ozval Eudenin výkřik. Avšak muži byli unaveni a sedeli, podřimující. Když Eudena vzkřikla, byli přesvědčeni o svém bezpečí, a spěchali, aby se dostali nejbliže k ohni.

Stařena zasmála se při výkřiku a smála se, poněvadž Si, malá Eudenina přítelkyně, zaplakala. A když se rozbřesklo, byli všichni vzhůru a hleděli k olším.

Bylo zřejmo, že Eudena byla odvléčena. Neubránili se radosti, když pomyslili, že Uya je smířen. Avšak do duší mužů padla myšlenka na Ugh-lomiho jako stín. Chápali pomstu, neboť svět byl v pomstě starý, a nemyslili na usmíření.

Náhle vyběhla hyena z houští a pádila sítím. Čenich a tlapy měla temně

potřísněny. Při pohledu na ni mužové vykřikli a vrhli se po kamení, běželi k ní, poněvadž žádné zvíře není tak uboze zbabělé jako hyena ve dne. Všichni muži nenáviděli hyeny, poněvadž rdousí děti a kouše ty, kdo spí na pokraji ležení.

A Kočičí kůže, který hodil pěkně a rovně, zasáhl šelmu obratně do boku, při čemž celý kmen zavýskl rozkoší.

Při hluku, který takto tropili, ozval se tlukot křídel od lvího doupěte a tři bělohaví supi vznesli se zvolna a kruhovitě a usedli mezi větvemi olše, odkud bylo viděti do brlohu.

„Náš pán odešel,“ pravila stařena, ukazujíc. „Supům dostalo se podílu na Eudeně.“

Supi tam chvíli zůstali a pak první a později druhý snesli se do houští.

A tu nad východními lesy, probouzejíc po celém světě život a barvy, rozlilo se světlo vycházejícího slunce, jásavé jako zvuk polnice. Při pohledu na ně zajasaly děti, zatleskaly rukama a rozběhly se k vodě. Jen malá Si otálela vzadu a pohlížela udiveně na olše, kde včera viděla hlavu Eudeninu.

Avšak Uya, starý lev, neodešel; byl doma, ležel velmi tiše a poněkud na stranu. Nebyl ve svém doupěti, nýbrž trochu stranou od něho na místě, kde byla zdupaná tráva. Pod okem měl malou ránu, nepatrný zásek první sekery. Avšak celá půda pod nim byla rudě hnědá s živě zbarvenými pruhy, a v prsou měl malý otvor učiněný Ugh-lomiovým oštěpem. Na jeho boku a šíji supi označili své nároky. Neboť tak zabil ho Ugh-lomi, leže sražen pod jeho tlapou a udeřiv nazdařbůh po jeho hrudi. Vedl svůj oštěp celou silou a zasáhl obra do srdce. Tak se stalo, že vláda lva, druhého vtělení Uyi, vůdce, dospěla ke konci.

Na pahorku vzcháhal se ruch příprav, ostření oštěpů a vrhacích kamenů. Nikdo neproněsl Ugh-lomiova jména z obavy, aby ho nepřivolal. Mužové měli se shromáždit na několikadenní honbu. A jejich lovem měl býti Ugh-lomi, leda že by přišel a honil je sám.

Avšak Ugh-lomi ležel tiše a beze hlesu, před lvím brlohem. Eudena seděla na bobku vedle něho svírajíc v ruce jasanové kopí, celé potřísněné lví krví.

V.

BOJ VE LVÍM HOUSTI.

Ugh-lomi ležel tiše, zády opřen o olši a jeho stehno bylo rudou hmotou, strašlivou na pohled. Žádný civilisovaný člověk by nepřežil tak bolestnou ránu, avšak Eudena našla trní, kterým mu uzavřela rány, a sedala uněho dnem i nocí, odhánějíc od něho mouchy třtinovým vějířem ve dne a hrožíc hyenám první sekerou v noci. A za krátko počal se Ugh-lomi uzdravovati.

Bylo parné léto a nebylo dešťů. Málo potravy měli prvních dvou dnů, kdy jeho rány byly otevřeny. V místě, kde se skrývali, nebylo ani kořínků ani zvířátek a řeka se svými vodními plži a rybami byla v otevřeném kraji sto kroků odtud. Nemohla odejiti ve dne ze strachu před kmenem, svými bratry a sestrami, ani v noci ze strachu před šelmami, poněvadž by ohrožovaly jeho i ji. Tak sdíleli lva se supy. Na blízku byl však pramének a Eudena přinášela mu množství vody v ruce.

Místo, kde Ugh-lomi ležel, bylo dobře ukryto před kmenem houštinou olši a obklopeno sítím a štíhlým rákosím. Mrtvý lev, kterého usmrtil, ležel poblíž svého brlohu na místě, kde síť bylo udupáno, ve vzdálenosti padesáti kroků. Bylo ho viděti mezi stonky sítí; supi, bojovali nad ním o nej lepší kusy a udržovali šakaly opodál. Mračno much, jež se podobaly včelám, sneslo se záhy nad něj a Ugh-lomi slyšel jejich bzukot. A když Ugh-lomiovy svaly počaly se hojiti — netrvalo to příliš dlouho — leželo a bělalo se tam porůznu jen několik lvích kostí.

Větší část dne Ugh-lomi proseděl, hledě před sebe do prázdna, chvílemi si bručel cosi o koních, medvědech a lvech, chvílemi tloukl do země první sekerou a lál kmeni neměl patrně strachu, že přivolá kmen — po celé hodiny. Hlavně ale spal, máje málo snů, neboť pozbyl mnoho krve a nedostávalo se mu potravy.

Za krátkých letních nocí oba bděli. Po celou dobu, kdy byla tma, míhali se kolem nich tvorové, jichž nikdy nevidali za dne. Několik nocí hyeny se neobjevily, ale jednou, když nespíval měsíc, přišel jich tucet a zápasily o zbytky lva. Oné noci ozývalo se jejich vrčení a Ugh-lomi a

Eudena slyšeli, jak praskají kosti v zubech hyen. Věděli však, že hyena se neodvažuje útočiti na živé a bdící tvory a proto neměli přílišného strachu.

Za dne chodívala Eudena úzkou stezkou, již lev vyšlapal v sítí, až za záhyb, tam zalezla do houští a pozorovala kmen. Ležela těsně u olší, kde ji spoutali, aby ji obětovali lvu, a odtud vídala je na pahorku u ohně, drobné a zřetelné, jak je videla oné noci. Ugh-lomimu řekla však málo o tom, co videla, poněvadž se obávala, že je přivolá, vysloví-li jejich jména. Neboť za oněch dnů se věřilo, že jména přivolávají.

Viděla, jak muži chystají oštěpy, vrliací kameny onoho jitra, jež následovalo po noci, kdy Ugh-lomi zabil lva, a jdou na hon za ním, zanechávající ženy a děti na pahonku. Netušili, jak je blízko, když se vydali v jediné řadě k horám. Když muži odešli, Eudena pozorovala ženy a děti, které sbíraly ratolesti kapradí a větve na noční oheň, hochy a děvčata pobíhající a hrající si.

Jedině stařeny se obávala. K poledni, když většina ostatních byla v záhybu řeky, přišla stařena a zastavila se na bližší straně pahorku — šlachovitá, hnědá postava — činila posunky, až se Eudena skorém obávala, že ji vidí.

Eudena schoulila se jako zajíc ve svém doupěti, upírala své zářné oči na shrbenou čarodějnici a záhy nejasně vytušila, že ona žena uctívá lva — lva, kterého Ugh-lomi zabil.

Příštího dne vrátili se lovci unaveni, přinášejíce koloucha, a Eudena závistivě přihlížela hodům. Tu přihodilo se cosi podivného. Viděla — a zřetelně slyšela — jak stařena křičí, mává rukama a ukazuje směrem k ní. Poděsila se a zalezla z dohledu jako had. Zvědavost ji však přece přemohla, vrátila se na místo, odkud je sledovala, a když pohlédla, přestalo ji srdce biti, neboť všichni mužové se zbraněmi v rukou kráčeli pohromadě s pahorku k ní.

Neodvažovala se pohnouti. aby se neprozradila, ale přitiskla se těsně k zemi. Slunce bylo nízko a jeho záře ozlacovala tváře mužů. Viděla, že nesou skvostný kus zvěřiny, probodnutý jasanovým kopím. Náhle se zastavili.

„Jděte dále,“ ječela stařena. Kočičí kůže zabručel a postoupili, hledající houští zraky oslněnými sluncem. ,

„Zde!“ pravil Siss.

A vzali jasanový oštěp s nabodnutým masem a zarazili jej do země.

„Uyo!“ volal Siss, „viz svůj díl! Ugh-lomiho jsme zabili. Opravdu,

zabili jsme Ugh-lomiho. Dnes zabili jsme Ugh-lomiho a zítra přineseme ti jeho tělo.“

A ostatní opakovali jeho slova.

Hleděli druh na druhu, za sebe, obrátili se na polo a vraceli se. S počátku kráčeli poloobrácení k houští, když se pak blížili k ležení, šli rychleji, ohlížejíce se přes ramena, a ještě rychleji; brzy dali se do běhu, který přešel v závody, až se přiblížili k náspu. Tu Siss, jenž byl nej poslednější, nejdříve uvolnil krok.

Slunce zapadlo, nastal soumrak, ohně plály rudě na pozadí zamžených kaštanů a hlasy za náspem zněly vesele. Eudena seděla, sotva se hýbajíc, a pohlížela s náspu na maso a s masa na násep. Byla hladova, avšak měla strach. Konečně se odplazila k Ugh-lomimu.

Ugh-lomi se ohlédl, když zaslechl šelest jejího příchodu. Chmuřil se .
„Neseš mi něco k jídlu?“ tázal se.

Odpověděla, že nemohla ničeho najíti, že se však ještě pokusí, vrátila se po lví stezce, až opět spatřila násep; neodvázila se však vžiti maso; bránila jí v tom hrubá obava z léčky. Cítila se velmi ubohou.

Odplazila se konečně zase k Ugh-lomimu a slyšela, jak se svíjí a vzdychá. Vrátila se znovu k náspu; tu spatřila cosi ve tmě poblíž oštěpu a když hleděla bedlivěji, rozeznala šakala.

Rázem procitla v ní odvaha a hněv; vyskočila, vzkřikla a spěchala k žertvě. Klopýtla, upadla a slyšela, jak se šakalí vrčení vzdaluje.

Když povstala, ležel na zemi jen jasanový oštěp a maso zmizelo. Vrátila se, aby se postila s Ugh-lomim po celou noc. Ugh-lomi se na ni hněval, že mu nepřinesla potravu. Ona však mu neřekla ničeho o tom, co byla spatřila.

Dva dny minuly a byli by málem umřeli hladu, když tu kmen zabil koně. Opakoval se týž obřad a kýta zůstala trče ti na jasanovém kopí. Tentokrát však Eudena neváhala.

Slovy a posunky snažila se vše vyložití Ugh-lomimu, on však snědl větší část jídla, než pochopil. A když její myšlenky přešly k němu, rozveselil se jídlem.

„Já jsem Uya; já jsem Lev. Jsem Velký Jeskynní Medvěd, já, kterýž jsem býval Ugh-lomim. Jsem Wau, lstivý. Je dobře, že mne nakrmí, neboť je co nejdříve všechny pobiji.“

Eudena se rozradovala a smála se s ním; a pak snědla spokojeně, co zanechal z koňského masa.

Po té stalo se, že měl sen a příštího dne požádal Eudenu, aby mu přinesla lví zuby a drápy — kolik jen jich shledá — a utnula mu olšový kyj. I zasadil zuby a drápy velmi chytře do dřeva, takže hroty čněly ven. Trvalo mu to velmi dlouho, otupil dva zuby, když do nich tloukl, rozzlobil se nesmírně a odhodil vše; později se však doplazil na místo, kam zbraň odhodil, a dohotovil ji — nový druh kyje s řadou zubů. Onoho dne bylo dosti masa pro oba, žertva to kmene pro lva.

Uplynulo několik dní, více než má ruka prstů, více než kdokoli dovedl spočítati — potom, kdy Ugh-lomi zhotovil kyj, když Eudena, zatím co spal, ležela v houští pozorujíc ležení. Po tři dny neměli již potravu. Stařena přicházela a konala obřady dle svého způsobu. Zatím, co se klaněla, přeběhla přes pahorek Si, malá Edenina přítelkyně, a jiné dítě děvčete, kterou Siss nejprve miloval, stanuly a pozorovaly její scvrklý zjev a při tom se jí posmívaly. Eudenu to bavilo, avšak znenadání stařena se k nim rychle obrátila a spatřila je. Na okamžik stála ona i děti beze hnutí, načež s hněvivým řevem se vrhla na ně a všichni tři zmizeli za vrškem pahorku.

Za chvilku objevily se děti opět mezi kapradím za strání. Malá Si běžela první, poněvadž byla čiperná, druhé děcko utíkalo s pískotem a stařena těsně za ním. A přes pahorek přicházel Siss, drže hnát v ruce, Bo a Kočičí Kůže opatrně za ním, každý s kusem jídla a smáli se nahlas a křičeli, když viděli, jak se babice zlobí. Pišticí dítě bylo polapeno, stařena pustila se do vyplácení a dítě do řvaní; bylo to pro ně velmi pěkné odpolední vyražení. Malá Si běžela kousek dále a stanula konečně, jsouc na vahách mezi strachem a zvědavostí.

A z nenadání příběhla matka dítěte, s vlajícími vlasy supajíc, s kamenem v ruce, a stařena obrátila se jako divoká kočka. Byla s každou ženu, jsouc velitelkou strážkyň ohně, ač byla již tak stará; ale než mohla něco učiniti, zahoukl na ni Siss a povyk se zvětšil. Objevily se jiné huňaté hlavy. Zdálo se, že celý kmen je doma a houje. Avšak stařena neodvažovala vyliti si vztek na dítěti, jehož Siss se ujímal.

Každý povykoval a lál — i malá Si. Náhle pustila stařena dítě, jež byla chytila, a utíkala rychle k Si, která neměla přátel; Si postřehla nebezpečí, když jí sedělo již na šiji, pustila se střemhlav se slabým výkřikem hrůzy, nehledíc na to, kam běží, přímo ke lvímu doupěti. Odbočila kvapně do síti, když seznala, kam spěje.

Ale stařena byla podivuhodná žena — stejně cílá jako zlovolná; chytila

Si za vlající vlasy na třicet kroků od Eudeny. Celý kmen sbíhal s pahorku, křičel, smál se, hotov se baviti.

Cosi pohnulo se v Eudeně; cosi, čeho posud nikdy nepocítila; myslíc toliko na malou Si a zapomínajíc na své obavy, vyskočila z křoví a rychle vyběhla. Babice ji neviděla, poněvadž s celou duší bila rukou malou Si tváře. Náhle cosi tvrdého a těžkého ji udeřilo do líce. Zapotácela se a spatřila Eudenu planoucích očí a lící mezi sebou a malou Si. Vzkřikla úžasem a hrůzou a malá Si, nechápajíc, co se děje, pustila se k zevlujícímu kmeni. Tento se zcela přiblížil, neboť pohled na Eudenu zapudil jejich ochabující strach před lvem.

Rázem odvrátila se Eudena od schoulené stařeny a dohonila Si.

„Si!“ volala, „Si!“

Chytila dítě do rukou, když se zastavilo, přitiskla její rozdrásanou tvářinku ke své a obrátila se, aby doběhla k doupěti starého lva.

Stařena stála po pás v síti, všískala šeredné nadávky a řvala vzteky, neodvázila se však ji brániti. U záhybu cesty se Eudena ohlédla a viděla, že mužové na se volají a Siss blíží se poklusem po lví stopě.

Eudena běžela přímo úzkou stezkou rákosím k stinnému místu, kde Ugh-lomi seděl, právě probuzen křikem a mnul si oči. Přiběhla k němu, žena, s malou Si na rukou. Srdce bušilo jí v hrdle.

„Ugh-lomi!“ volala, „Ugh-lomi, kmen přichází!“

Ugh-lomi seděl, zíraje na ni a Si v tupém úžasu.

Ukázala, držíc Si jednou rukou. Hledala ve své nepatrné zásobě výrazu slova na vysvětlení. Bylo slyše ti, jak muži volají. Patrně se venku zastavili. Postavila Si na zem, uchopila nový kyj se lvími zuby, vtiskla jej Ugh-lomimu do ruky, odskočila na tři kroky a zvedla první sekeru.

„Ah!“ pravil Ugh-lomi, mávaje novým kyjem; pochopil náhle, oč jde, a převrátiv se pracně se zdvíhal.

Stál, avšak ztěžka. Opíral se jednou rukou o strom a právě dotkl se opatrně země prstem své poraněné nohy. Pohlédl na své hojící se stehno; a náhle počalo síti šeptati, ustalo, zašeptalo znova a objevil se Siss, jdoucí opatrně po stopě nakláněje se, a drže v ruce přiostržený jasanový oštěp. Ztrnul a jeho zrak setkal se s Ugh-lomiovým.

Ugh-lomí zapomněl, že má zraněnou nohu. Postavil se pevně na obě. Cosi na něj kápl. Pohlédl dolů a spatřil, jak se vyřinula malá kapka krve po kraji

hojící se rány. Otřel si tam ruku, aby mohl lépe držeti kyj a upřel svůj zrak na Sisse.

„Wau!“ zvolal, povyskočil a Siss, dosud sehnut a bdělý, mrštil svým oštěpem velmi rychle a nebezpečně. Roztrhl Ugh-lomiovi rámě, zvednuté na obranu, a kyj dopadl směrem, jehož Siss ani v nej menším neočekával. Padl, jako vůl klesá pod palicí, k Ugh-lomiovým nohám.

Boovi zdálo se to svrchovaně podivuhodné. Těšil se myšlenkou, že má vysoké rákosí po obou stranách a nedobytnou hradbu, Sisse, mezi sebou a jakýmkoliv nebezpečím. Jedlík plžů byl těsně za ním a z té strany nebylo nebezpečí. Byl uchystán ukázati se v pozadí a vysíati Sisse na smrt nebo k vítězství. To bylo jeho místo — místo druhořadého muže.

Viděl, že hrot oštěpu, jež nesl Siss, zmizel, zaslechl dutý úder, široká záda klesla ku předu, a spatřil Ugh-lomiho tváří v tvář nad svým podlým vůdcem. Boovi bylo, jako by mu srdce skleslo na dno studně. Měl v jedné ruce přitesaný kámen a v druhé jasanový oštěp. Nepřežil však své okamžité rozpaky, čeho užiti dříve.

Jedlík plžů byl obratnější a mimo to Bo nepadl ku předu jako Siss, nýbrž klesl na kolena a kyčle, maje kůži na hlavě sedřenu ozubeným kyjem. Jedlík plžů mrštil oštěpem v před rychle a přímo a zasáhl Ugh-lomiho do svalu na rameni a pak tloukl jej prudce mlatem, který držel v ruce, a křičel při tom. Nový kyj zasvířel bezvýsledně sítím. Eudena viděla, že Ugh-lomi potácí se zpět z úzké cesty na volný prostor, klopýtá přes Sisse a konec jasanového kopí ční mu z ramene.

A tu dostalo se Jedlíku plžů, jemuž Eudena tak přezděla, od ní poslední křivdy, když se jeho rozradostněná tvář vynořila z rákosí za oštěpem. Zamávala totiž první sekerou mrštně a vysoko a zasáhla ho pěkně a z plna do spánku; shroutil se na Sisse a rozložil se Ugh-lomimu u nohou.

Než se však Ugh-lomi vzchopil, vyrazili dva rudovlasí muži ze sítí, majíce pohotové oštěpy a mlátové kameny a Had těsně za nimi. Jednoho uderila Eudena do šije, nesrazila ho však a on se zapotácel na stranu a zkazil svému bratru ránu namířenou na Ugh-lomiho. Ve mžiku upustil Ugh-lomi svůj kyj, uchopil útočnicka kolem pasu a mrštil jím stranou. Skočil opět po kyji a dosáhl jej. Muž, kterého Eudena uderila, vrávoral k ní s oštěpem, dosud omámen její ranou; Eudena mimoděk se mu uhnula. Váhal mezi ní a Ugh-lomim, a vykřikl zlehka, spatřiv Ugh-lomiho tak blízko; ve mžiku držel ho

Ugh-lomi za hrdlo a kyji dostalo se třetí oběti. Když klesal, vykřikl Ugh-lomi; nebyla to slova, nýbrž jásavý hlahol.

Druhý rudovlasý muž ležel na šest stop zády k ní a krev zalévala mu hlavu. Pracně pokoušel se vstáti. Nerozumné hnutí přinutilo Eudenu, aby mu v tom zabránila. Mrštila po něm sekerou, chybila, viděla jeho tvář se strany. Míhl se kolem malé Si a běžel rákosím. Na okamžik zdálo se jí, že Had stojí v ústí stezky, odvrácen na polo od ní a pak uzřela jeho záda. Viděla, jak kyj víří vzduchem, spatřila huňatou hlavu Ugh-lomiovu s krví ve vlasech a krví na ramenou; hlava zmizela v rákosí. Po té zaslechla Hada, který zaječel jak žena.

Běžela vedle Si k místu, kde rukojeť sekery čněla z chumáče kapradin, a když se obrátila, shledala, že osaměla plna rozechvění s třemi nehybnými těly. Chvilí přemáhala ji mdloba a závrať, a pak ji napadlo, že snad Ugh-lomiho vraždí na stezce v síti; s nečláňkovaným výkřikem skočila přes mrtvolu Boovu a spěchala za ním.

Hadovy nohy ležely přes cestu a hlava jeho skrývala s v síti. Běžela dále po pěšině až k místu u olší, kde se zahýbala a otvírala, a tam spatřila, jak vše, co zbylé z kmene, je rozprášeno, jako svadlé listí hnané vichřicí a vrací se na pahorek. Ugh-lomi byl těsně v patách Kočičí kuzi.

Kočičí kůže měl však rychlé nohy a unikl a rovněž tak mladý Wau-Hau, když se Ugh-lomi pustil za ním, a Ugh-lomi pronásledoval Wau-Hau daleko za pahorek, než ustal. Planul nyní bojovným záplem a dřevo, pronikající jeho rámě, pánilo ho jako ostruha.

Když Eudena viděla, že nebezpečí minulo, přestala běžeti a stanula udýchaná, pozorujíc, jak vzdálené pohyblivé postavy vybíhají na pahorek a mizejí za ním jedna po druhé. Za krátko opět osaměla. Vše událo se velmi rychle. Kouř Bratra Ohně stoupal přímo a nepřetržitě z ležení, stejně jako před desíti minutami, když tam stála stařena, uctívající lva.

Po dlouhé chvíli, jak se jí zdálo, objevil se Ugh-lomi opět na pahorku a vrátil se k Eudeně, záře vítězství a oddychuje ztěžka. Eudena stála, vlasy do očí, uříčená, držíc v ruce zkrvácenou sekeru, na místě, kde ji kmen nabídl lvovi za oběť.

„Wau!“ volal Ugh-lomi, když ji spatřil, tvář se mu rozjasnila přátelským citem druhu v boji, i zamával novým kyjem, zrudlým a pokrytým vlasy. Při pohledu na jeho planoucí tváře ochablo poněkud její tělesné napětí a ona vypukla ve vzlykavý jásot.

Ugh-lomi pocítil podivnou, nevysvětlitelnou bolest, když viděl její slzy. Zvolal však jen „Wau!“ hlasitěji a mávl sekerou na východ a západ. Vyzval ji mužně, aby ho následovala, obrátil se, a kráčel dlouhými kroky, toče kyjem k ležení, jakoby nikdy nebyl opustil kmen. Ona přestala plakat a následovala ho rychle, jak jen žena je s to.

Tak vrátili se Ugh-lomi a Eudena do ležení, z něhož uprchli před mnoha dny Uyovi; a u tábora ležel srnec zpola snědený, právě tak, jak tomu bývalo, dokud nebyl ještě Ugh-lomi mužem a Eudena ženou.

Ugh-lomi usedl k jídlu, Eudena vedle něho jako muž, a ostatek kmene pozoroval je z bezpečného úkrytu. A za chvíli přiblížila se bázlivě jedna ze starších dívek, nesouc malou Si na ruku; Eudena zavolala je jménem a nabídla jim jídlo. Starší děvče se však bálo, nechťelo jiti, ačkoli Si usilovala dostati se k Eudeně.

Později, když se Ugh-lomi najedl, usedl podřimuje, a konečně usnul, vyšli všichni z úkrytů a přiblížili se. A když Ugh-lomi procitl, zdálo se — mimo to, že mužů nebylo viděti — jako by nikdy nebyl opustil kmene.

Nu a stala se podivná, ale pravdivá věc: že po celý svůj boj Ugh-lomi zapomněl, že je chromým a nebyl chromým, a když si odpočinul, hle! byl chromým mužem; a zůstal chromým člověkem až do konce svých dnů.

Kočíci kůže, druhý rudovlasý muž a Wau-Hau, který otesával pazourky právě tak dovedně, jako jeho otec, uprchli před tváří Ugh-lomiovou a nikdo nevěděl, kde se skrývají. Avšak za dva dny přišli a utábořili se velký kus cesty od pahorku mezi kaštany a kapradím. Ugh-lomiho přešla zlost, chtěl jim vyjiti vstříc, neučinil však toho.

Onoho dne také našli stařenu v kapradí, kde se s ní Ugh-lami srazil, když stíhal Wau-Haua. Byla mrtva a šerednější, než kdy před tím, ale celá. Šakalové a supi ji okusili a nechali ji; — byla odjakživa podivuhodnou ženou.

Příštího dne přišli oni tři muži opět a utábořili se blíže; Wau-hau ukazoval dva králíky a rudovlasý doupnáka. Ugh-lomi stál před ženami a vysmíval se jim.

Dalšího dne usedli ještě blíže — bez kamení a bez hole, s týmiž dary a Kočíci kůže měl pstruha. Zřídka tehdy lidé lovili ryby, avšak Kočíci kůže stával po celé hodiny tiše ve vodě a chytal je rukou.

A čtvrtého dne dovolil Ugh-lomi těmto třem, aby vešli do ležení v pokoji, s potravou, kterou si nesli. Ugh-lomi pojedl pstruha. Na to byl Ugh-

lomi po mnoho měsíců pánem a proti jeho vůli nebylo odporu. A když se naplnil čas, byl zabit a sněden, stejně jako zahynul Uya.